

Naar een integraal beleidskader voor de buiten- en
binnensport Gemeente Midden-Drenthe

Eindrapportage

Datum
2 mei 2012
Kenmerk
R12-106.1220
Door
SK/TR/Mo
In opdracht van
Gemeente Midden-Drenthe

Inhoudsopgave	Hoofdstuk	Pagina
Inleiding	Hoofdstuk 1	4
1.1 Algemeen		4
1.2 De gemeente Midden-Drenthe		5
1.3 Ondersteuningsvraag		6
Inventarisatie en analyse lokale situatie	Hoofdstuk 2	6
2.1 Inleiding		7
2.2 Beheer en eigendom buitensport		7
2.3 Juridische constructies buitensport		16
2.4 Financiële situatie buitensport		16
2.5 Subsidie buitensport		22
2.6 Huidig gemeentelijk beleid (buiten)sportaccommodaties		23
Voorstel beleidskader	Hoofdstuk 3	25
3.1 Inleiding		25
3.2 Bevindingen		25
3.3 Uitgangspunten en grondslagen beleidskader		27
3.4 Implementatie		35
Overzicht accommodaties	Bijlage 1	42
Notitie binnensport	Bijlage 2	44

1.1 Algemeen

Sinds decennia is er, gezien het brede belang van sport binnen de samenleving, sprake van een relatief intensieve overheidsbemoeienis met deze sector. Een groot deel van de financiële middelen wordt door gemeenten ingezet voor het tot stand brengen, beheren en exploiteren van sportvoorzieningen.

De aanwezigheid van sportcomplexen levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van een gemeente en daarmee aan het algemeen welzijn van de inwoners. Het is dan ook om deze reden dat de gemeentelijke overheid een belangrijke rol speelt in de totstandkoming en instandhouding van sportvoorzieningen, maar ook dé aangewezen instantie is om te voorzien in laagdrempelige toegankelijkheid van deze accommodaties. Veelal worden de exploitaties jaarlijks met een tekort afgesloten, hetgeen doorgaans wordt veroorzaakt door hoge kapitaallasten aan de ene kant en de lage directe opbrengsten aan de andere kant.

Begin jaren negentig is de trend tot het verzelfstandigen en privatiseren van accommodaties op landelijk schaal ingezet. Met name zwembaden en buitensportcomplexen zijn in de beginperiode van de privatiseringsgolf van deze jaren overgedragen aan verenigingen, stichtingen of commerciële organisaties. De discussie over de kerntaken van de gemeentelijke organisatie en de noodzaak tot bezuinigingen vormden vrijwel altijd de aanleiding.

Privatisering houdt in het overdragen van verantwoordelijkheid voor de accommodaties van de publieke naar de private sector. Het kan gaan om het overdragen van eigendom, maar ook om het overdragen van beheer- en exploitatietaken. Hieronder kan het dagelijks en groot onderhoud vallen, waarvoor de gemeente over het algemeen een (onderhouds)subsidie verstrekt. Dergelijke ontwikkelingen vergroten het belang van gemeentelijke regievoering ter zake. Voor zover accommodaties en/of gebruikers worden aangemerkt als basisvoorziening dan wel -doelgroep dient de facilitering daarvan onder gemeentelijk toezicht plaats te vinden, ongeacht een eventuele op afstand plaatsing van exploitatie en beheer.

Gelijk met deze ontwikkelingen heeft ook de transparantie en helderheid aan terrein gewonnen. Er is een behoefte vanuit de samenleving aan een eenduidig, inzichtelijk en helder beleid. Transparantie hangt samen met de complexiteit van een systeem, de wijze waarop dit is ingericht en de communicatie hierover met de gebruikers. Ook inzicht in de kosten en opbrengsten van de accommodaties draagt bij aan een transparant systeem. Deze tendens gaat hand in hand met het bewuster omgaan met de huur van accommodaties of gronden en het nadenken over exploitatie.

Onder invloed van deze ontwikkelingen bestaat bij veel gemeenten de behoefte tot het bevorderen van transparantie en het optimaliseren van de doelmatigheid in de besteding van gemeentelijke middelen. In dit kader gaan steeds meer gemeenten in Nederland over tot het herijken van hun visie op het maatschappelijk vastgoed en het helder en transparant in beeld brengen van bijbehorende beheerafspraken, eigendomsituaties en relevante geldstromen.

1.2 De gemeente Midden-Drenthe

De gemeente Midden-Drenthe is in 1998 ontstaan door een herindeling van Beilen, Westerbork en Smilde. Van 1998 tot 2000 was de gemeentenaam Middenveld. De huidige gemeente telt circa 33.500 inwoners verspreid over een relatief groot verzorgingsgebied. Naast de drie genoemde hoofdkernen kent de gemeente nog een groot aantal kleine kernen.

Heringedeelde gemeente

Een gemeentelijke herindeling brengt in het algemeen een wijziging in de onderlinge verhoudingen en een noodzakelijke herbezinning *op* en harmonisatie *van* gemeentelijk beleid met zich mee. Verschillende ambtelijke en politiek-bestuurlijke organisaties worden immers samengevoegd. Bovendien moet er op beleidsmatig terrein een afstemming plaatsvinden gericht op de uitgangspunten en randvoorwaarden. Deze dienen helder en eenduidig vertaald te worden naar beleidskaders waarop de inwoners van de gemeente kunnen vertrouwen.

Dit zijn vaak lastige processen. In de praktijk blijkt vaak dat veel inwoners voor het gebruik van voorzieningen sterk op hun eigen kern/gemeente zijn gericht. Zij zijn eraan gewend om voorzieningen dicht bij huis te hebben en hebben weerstand om hiervoor grotere afstanden te moeten overbruggen. Een en ander staat nog los van de emoties die gepaard gaan met een herindeling waarbij mensen zich identificeren met hun eigen gemeente en niet graag opgaan in het grote geheel. Doordat de voormalige gemeenten vanuit historisch perspectief ieder op hun eigen wijze invulling hebben gegeven aan de ontwikkeling van hun voorzieningenniveau, en daarbij alle 'eigen' afspraken hebben gemaakt zijn dergelijke harmonisatietrajecten doorgaans grote uitdagingen.

Sport in Midden-Drenthe

Midden-Drenthe heeft een groot aantal sportcomplexen, waaronder dertien buitensportcomplexen. Door de herindeling zijn er verschillen ontstaan in eigendom, exploitatie en beheer (de rol en betrokkenheid van gemeente en gebruikers) van deze accommodaties. Er zijn volledig verzelfstandigde accommodaties, er zijn accommodaties waar verenigingen de kleedkamers en kantine onderhouden en er zijn accommodaties die de gemeente exploiteert. In sommige gevallen is er sprake van volledig zelfbeheer, soms van gedeeltelijk zelfbeheer en dan nog in verschillende varianten.

In de voormalige gemeente Westerbork werden nagenoeg alle sportcomplexen door de gemeente beheerd en geëxploiteerd met uitzondering van de tennisvereniging.

In de voormalige gemeente Smilde was er bij de voetbalverenigingen sprake van gedeeltelijk zelfbeheer en bij de tennisverenigingen van volledig zelfbeheer.

In de voormalige gemeente Beilen is hiervan geen sprake geweest, maar is doorgaans een exploitatiebijdrage meegegeven. Er was in Beilen nagenoeg bij alle buitensportverenigingen sprake van zelfbeheer, met uitzondering van voetbalvereniging Hijker Boys. Ten aanzien van het zelfbeheer waren er ook inhoudelijke verschillen. In Smilde was het zelfbeheer van de gebouwen exclusief energie en in Beilen betrof het zelfbeheer inclusief energie.

In de vigerende sportnota is reeds geconstateerd dat deze verschillende situaties leiden tot verschillen in beleving over wat “eerlijk” is. Een objectieve en zakelijke financiële vergelijking is echter in de huidige situatie niet goed mogelijk. Het creëren van uniformiteit is hierin geen doelstelling, noch een harmonisering van de gehele situatie van beheer en eigendom. Wat wél een doel is, is het bieden van inzicht, transparantie en gelijkheid. Daaraan vooraf gaat altijd een duidelijke visie over hoe de gemeente beleidsmatig tegen haar buitensportcomplexen aankijkt.

1.3 Ondersteuningsvraag

De gemeente Midden-Drenthe heeft reeds in haar huidige sportnota en bijbehorende uitvoeringsnota aangegeven te streven naar een situatie van zelfbeheer, waarbij per accommodatie en vereniging maatwerk wordt geleverd. Zelfbeheer is derhalve niet verplicht. Wel wenst de gemeente in dit kader duidelijke uitgangspunten te stellen en op basis hiervan gesprekken aan te gaan met alle verenigingen.

Voor dit proces maakt de gemeente Midden-Drenthe gebruik externe expertise die de nodige afstand heeft tot de gemeentelijke organisatie. Hiertoe heeft zij Andres c.s. gevraagd het proces ter hand te nemen. De bijbehorende onderzoeksopdracht is als volgt geformuleerd:

Breng middels het opstellen van een integraal beleidskader advies uit inzake de optimale situatie omtrent eigendom, beheer, tarifiering c.q. subsidiëring aangaande de buitensportaccommodaties en (aanvullend) inzake de tarifiering van de binnensportaccommodaties.

De doelstelling is een zo volledig mogelijk geobjectiveerde analyse te krijgen van de huidige situatie en middels het opstellen van een integraal beleidskader vorm en inhoud te geven aan een advies voor de toekomst. Op deze wijze is het rapport ook opgebouwd.

De rapportage is tot stand gekomen door het voeren van gesprekken en het afnemen van interviews van betrokken verenigingen, ambtenaren en bestuurders. Daarnaast is veel desk research verricht. De resultaten van het onderzoek als geheel zijn in de vorm van voorliggende rapportage aan de gemeente Midden-Drenthe aangeboden. De analyse en het advies van de binnensportaccommodaties is bij voorliggende rapportage als bijlage opgenomen.

Op basis van voorliggende rapportage en het daarin opgenomen voorstel tot een nieuw beleidskader, kan de gemeente Midden-Drenthe besluitvorming nemen inzake de gewenste toekomstsituatie van haar sportaccommodaties.

2.1 Inleiding

Om te komen tot de gewenste optimalisatie van beheer, eigendom en tarifiering is het allereerst van belang inzicht te krijgen in de huidige lokale situatie. In voorliggend hoofdstuk wordt de huidige lokale situatie met betrekking tot voorgenoemde aspecten van de buitensportaccommodaties weergegeven.

2.2 Beheer en eigendom buitensport

Ten aanzien van beheer en eigendom van de buitensport kunnen drie verschillende situaties worden onderscheiden. Deze worden navolgend toegelicht.

2.2.1 Volledig gemeentelijk beheer en eigendom

In voorliggende paragraaf zijn allereerst de vier buitensportcomplexen weergegeven die volledig door de gemeente worden beheerd en geëxploiteerd. Daarnaast zijn de gebruikers en de aanwezige voorzieningen per sportcomplex inzichtelijk gemaakt. De grond, gebouwen (kleedaccommodaties én kantine) en speelvelden zijn allemaal in eigendom van de gemeente Midden-Drenthe. De gebruikmakende vereniging huurt vervolgens het gehele sportcomplex van de gemeente.

Sportcomplex De Perkenslag, Westerbork – vv VKW

In principe zijn de gebouwen in beheer en eigendom bij de gemeente en draagt de gemeente (met uitzondering van het interieur van de kantine) zorg voor beheer en onderhoud van de velden en de accommodaties. De vereniging beschikt wel over een eigen klussenploeg die onder meer zorg draagt voor:

- schoonmaak van het terrein;
- sproeien van de velden;
- klein onderhoud (netten, doelen repareren, reclameborden etc.)
- daarnaast wordt bij gelegenheid ook schilderwerk uitgevoerd dat eigenlijk voor rekening van de gemeente is. De vereniging krijgt hier geen geld c.q. materialen voor.

In 2010 heeft VKW een uitbreiding gedaan van de kleedkamers. Hiertoe heeft de gemeente een oud onderkomen van Alescon aangekocht dat vervolgens met een gemeentelijke bijdrage en door een hoge mate van zelfwerkzaamheid door VKW is omgevormd tot extra kleedkamers. Knelpunt dat momenteel nog speelt is het feit dat het trainingsveld/oefenhoek onvoldoende verlicht is.

De vereniging acht zichzelf momenteel niet in staat (gezien de beperkte omvang van de klussenploeg) om ineens veel meer (zelf)beheer te gaan doen. Indien er op termijn een nieuwe clubaccommodatie gerealiseerd moet worden is het overstappen naar een vergrote mate van zelfbeheer wellicht wel een optie.

Sportcomplex De Roskamp, Witteveen – vv Witteveense Boys '67

Ook bij vv Witteveense Boys is er een eigen klussenploeg actief. Deze dragen onder meer zorg voor kleine reparaties, dakgoten vervangen, tegels rechtleggen en mollen vangen. Op dit complex speelt de problematiek van een te klein trainingsveld. Het huidige veld meet maar 80 x 38 meter, echter op de bestaande locatie is geen uitbreiding mogelijk. De gemeente heeft voorts nog aangegeven geen prioriteit toe te kennen aan het vinden van een oplossing aangezien de huidige accommodatie aan de normering voldoet.

De vereniging onderzoekt daarom al geruime tijd de mogelijkheid om een 'combinatieveld' aan te leggen waarop gedurende tijdsperioden in het jaar gevoetbald (training) danwel geschaatst kan worden. Hiertoe is in 2010 een eerste notitie "Voetballen op ijs" opgesteld die met de gemeente is besproken. Naar verwachting zal de vereniging in 2012 met een nieuwe, aangepaste notitie komen waarin het investeringsbedrag door middel van zelfwerkzaamheid fors naar beneden kan worden bijgesteld.

De vereniging heeft al eens overwogen om meer zelfbeheer te gaan doen aangezien zij denken dat dit vanuit de vereniging wel te organiseren zou zijn. Een mogelijk toekomstscenario dat de vereniging in dat kader wellicht ook zou willen nastreven is dat de ijsvereniging en de voetbalvereniging worden samengevoegd onder 1 stichting die, op basis van volledig zelfbeheer, het gehele complex zou gaan beheren en exploiteren. Dit plan dient nog nader te worden uitgewerkt.

Bijzonder is nog te vermelden dat de jeugdafdeling van de vereniging is samengegaan met de jeugd van Nieuw-Balinge. De jeugdleden spelen afwisselend één seizoenshelft in Witteveen en één in Nieuw-Balinge.

Sportcomplex Nieuw Balinge – vv Nieuw Balinge

Ook bij sportcomplex Nieuw Balinge zijn de club- en kleedaccommodaties in beheer en eigendom bij de gemeente en wordt het groot onderhoud door de gemeente uitgevoerd. Voor de kleine klussen op en rondom het veld heeft vv Nieuw Balinge ook een eigen klusploeg die diverse kleine werkzaamheden ter hand neemt zoals de belijning, netten repareren, mollen vangen, beregenen etc.

Ten aanzien van de kosten voor gas, water en elektra (GWE) is er bij Nieuw Balinge een tussenmeter aangebracht om het verbruik van de kleedkamers en het verbruik van de kantine te kunnen splitsen. In eerste instantie komen alle kosten bij de gemeente binnen. Echter, vervolgens worden de kosten van de kantine aan de vereniging doorbelast aangezien deze uiteindelijk voor rekening van de voetbalvereniging zijn. De overige energiekosten (o.a. kleedkamers en verlichting) zijn voor rekening van de gemeente.

De vereniging streeft, gezien de beperkte omvang en de toenemende problematiek om voldoende vrijwilligers te vinden, er niet naar om meer zelfbeheer te gaan doen. Ze zijn tevreden over de huidige staat van het onderhoud aan de velden dat door Alescon wordt uitgevoerd. Bovendien zij ze van mening dat Alescon aan de gemeente waarschijnlijk minder rekent dan rechtstreeks aan verenigingen, waardoor het per saldo meer zou gaan kosten indien Nieuw Balinge dit zelf bij Alescon in opdracht zou gaan geven¹.

Nieuw Balinge heeft tenslotte nog aangegeven dat er een noodzaak bestaat voor extra kleedkamers in verband met de groei van de jeugdleden (zowel jongens als meisjesvoetbal). Dit mede als gevolg van de fusie van de jeugdafdeling met Witteveense Boys².

Sportcomplex Meerweg, Hijken – HHCombi (voormalig vv Hijker Boys)

De voormalige vv Hijker Boys is inmiddels samengegaan met SV Halen tot de nieuwe omnivereniging HHCombi. HHCombi maakt zowel gebruik van sportcomplex Meerweg als van

¹ Dit betreft de persoonlijke visie van Nieuw Balinge. Uit gesprekken met andere verenigingen is namelijk gebleken dat Alescon in sommige gevallen aan de vereniging minder rekent dan aan de gemeente!

² De vraag is in hoeverre de gemeente Midden-Drenthe deze extra kleedkamers zou moeten faciliteren. Doordat de gefuseerde jeugdafdeling de eerste seizoenshelft op complex A speelt en de tweede seizoenshelft op complex B speelt is er in beide gevallen een klein tekort. Echter, op dat moment is er op het andere complex (waar niet gespeeld wordt) sprake van een overschot omdat de kleedkamers daar niet gebruikt worden. Indien er geen fusie zou zijn aangegaan zou er ook geen capaciteitstekort zijn.

sportcomplex Aan de Drift in Hooghalen. Op sportcomplex Meerweg gebeurt dit nog op basis van gemeentelijk beheer. De gemeente is eigenaar van de velden, kantine en kleedaccommodaties en draagt zorg voor beheer en onderhoud.

Ook in Hijken is er een splitsing aangebracht tussen de kosten voor gas, water en licht. Hierbij wordt dezelfde onderverdeling als in Nieuw Balinge aangehouden, waarbij de vereniging uiteindelijk de kosten voor de kantine draagt en de gemeente de kosten voor de kleedkamers voor haar rekening neemt. Daarnaast draagt de gemeente de kosten voor de lichtmasten, zowel de masten zelf, de lampen (inclusief vervanging) als de energiekosten. Deze situatie geldt ook voor VKW en voor Witteveense Boys.

Ondanks de recente samenvoeging en daaruit voortvloeiende ervaring van enerzijds gemeentelijk beheer (oud vv Hijker Boys) en anderzijds zelfbeheer (oud SV Halen) wordt door de nieuwe omnivereniging HHCombi nog niet overwogen om ook op sportcomplex Meerweg over te gaan tot zelfbeheer. De vereniging wenst vooralsnog het gemeentelijk beheer op dit sportpark te handhaven.

Resumerend

Bijzonder is om op te merken dat bij voornoemde vier sportcomplexen de kantine in eigendom is bij de gemeente Midden-Drenthe. Normaliter zijn de kantines vrijwel altijd in eigendom bij de sportverenigingen, ook indien de rest van de opstallen en velden bij de gemeente in eigendom is. De gemeente Midden-Drenthe vormt hierin op dit onderdeel dus een uitzondering op 'de regel'. Wel dient hierbij te worden opgemerkt dat alleen de buitenkant van de kantines door de gemeente wordt beheerd en onderhouden op basis van een MOP. Ten aanzien van de binnenruimte van deze kantines wordt het beheer en onderhoud reeds door de betreffende verenigingen zelf uitgevoerd. Casco=gemeente en inrichting=vereniging.

De verenigingen betalen geen huur (uitgezonderd een symbolische bijdrage van bijvoorbeeld 1 euro) voor gebruik van de kantine en de kleedkamers. Er wordt alleen huur betaald voor gebruik van de velden en lichtmasten. De eigendom en onderhoud van de lichtmasten is in alle gevallen bij de gemeente belegd.

De verenigingen maken zelf de kleedkamers en kantine schoon. Daarnaast dragen de verenigingen de GWE-kosten die aan de kantine gerelateerd zijn. De GWE-kosten van de overige voorzieningen (bijvoorbeeld de kleedkamers en de verlichting) zijn voor rekening van de gemeente. Alle verenigingen hebben kleine klussenteams ingesteld.

De gemeente ondersteunt deze zogenaamde 'klussenteams' doordat de gemeente in sommige gevallen het materiaal dat de verenigingen nodig hebben betaalt³. Niet alle verenigingen zijn echter van deze 'mogelijkheden' op de hoogte.

Kosten voor de verenigingen:

- Huurkosten velden (standaard tarief);
- GWE-kosten van de kantine (naar gelang gebruik);
- Schoonmaakkosten kantine en kleedkamers (eigen kosten);
- Onderhoudskosten interieur en inventaris kantine (eigen kosten);

Wat krijgen ze hiervoor:

- Niets, geen jaarlijkse bijdrage.

³ Bron: gemeente Midden-Drenthe

2.2.2 Deels zelfbeheer

Er zijn drie buitensportcomplexen waarbij de gemeente de velden beheert en exploiteert maar de gebouwen bij de gebruikmakende verenigingen of stichting (op sportpark Bovensmilde) zijn ondergebracht. In dat geval hebben deze verenigingen en stichting de gebouwen in eigendom en beheer via een recht van opstal. De grond onder de gebouwen en velden zijn bij deze drie sportcomplexen in eigendom van de gemeente. De gebruikmakende verenigingen huren dan ook alleen de speelvelden van de gemeente. Navolgend zijn de belangrijkste aspecten van de sportcomplexen, gebruikers en aanwezige voorzieningen per sportcomplex aanvullend weergegeven.

Sportcomplex Hoogersmilde – SV Hoogersmilde (omnivereniging)

Omnivereniging Hoogersmilde beschikt niet over een eigen, stand-alone kantine maar maakt gebruik van de kantine en de kleedaccommodaties in de multifunctionele accommodatie De Bosrand, waartoe ook een dorps huis en een gymzaal behoren. Hiertoe betaalt de vereniging een bedrag van € 3.000,- per jaar aan huur voor de kantine en de kleedkamers.

Voor deze specifieke situatie is overeen gekomen dat de gemeente de buitenkant van dit gebouw beheert en onderhoudt, en dat het kleine onderhoud aan de binnenzijde van de kantine en de kleedaccommodaties door de vereniging zelf wordt uitgevoerd.

De gemeente maakt de centrale hal en de gemeenschappelijke toiletten van de gymzaal schoon. De kantine en de kleedkamers worden door de verenigingen zelf schoongemaakt. Voor de schoonmaak van de kantine krijgt de vereniging een vergoeding van € 800,- per jaar.

De vereniging heeft daarnaast nog een tribune (met daaronder oude kleedkamers) en een opslagloods (opslag en onderhoudsruimte) in eigendom en beheer via een recht van opstal.

Het verbruik van gas, water en elektra voor de kantine en kleedkamers wordt afgerekend op basis van uren gebruik van het dorps huis. De overige GWE-kosten (onder andere van de lichtmasten, de tribune en de opslagloods) zijn in z'n geheel voor rekening van de vereniging. Dit wijkt dus nadrukkelijk af van de situatie zoals deze bij de oud-Westerborkse verenigingen wordt aangetroffen.

Ondanks het feit dat de vereniging de velden van de gemeente huurt, is de vereniging wel zelf eigenaar van de lichtmasten. De vereniging draait daardoor ook op voor de kosten van onderhoud aan en vervanging van de lichtmasten, de vervanging van de lampen en de bijbehorende elektriciteitskosten. Ook dit wijkt nadrukkelijk af van de situatie zoals deze bij de oud-Westerborkse verenigingen wordt aangetroffen.

Kosten voor de vereniging:

- Huurkosten velden (géén verlichting!);
- Huurkosten kantine en kleedkamers à € 3.000,- per jaar;
- GWE-kosten van de kantine én kleedkamers (naar gelang gebruik);
- GWE-kosten van de overige voorzieningen (tribune, lichtmasten, opslagloods)
- Schoonmaakkosten kantine en kleedkamers (eigen kosten);
- Onderhoudskosten interieur en inventaris kantine en kleedkamers (eigen kosten);
- Kapitaallasten lichtmasten (lampen en totale vervanging), tribune en opslagloods;
- Onderhoudskosten lichtmasten (lampen en totale vervanging), tribune en opslagloods;

Wat krijgen ze hier voor terug:

- Vergoeding voor schoonmaakkosten kantine à € 800,- per jaar.

Sportcomplex 't Kyllot De Smelte, Smilde – vv Smilde '94

Voetbalvereniging Smilde '94 heeft zelf een kantine en 4 kleedkamers in eigendom. De realisatie van deze opstallen is door de vereniging zelf gefinancierd⁴. Daarnaast huurt de vereniging nog 4 kleedkamers van de gemeente. Deze kleedkamers zijn gehuisvest bij de sporthal die op het sportcomplex staat. De vereniging maakt deze kleedkamers schoon. Omdat deze kleedkamers ook door scholen worden gebruikt, ontvangt vv Smilde jaarlijks een vergoeding voor de schoonmaakwerkzaamheden (in 2010 was dit € 1.764,-).

De vereniging draagt zelf zorg voor beheer en onderhoud van de eigen kantine en de 4 kleedkamers. De vereniging ontvangt voor dit zelfbeheer géén vaste, reguliere onderhoudsbijdrage. Wel heeft de vereniging eenmalig een tegemoetkoming in de kosten ontvangen ter hoogte van € 7.500,-. Deze eenmalige bijdrage was echter ten behoeve van het afdekken van de kosten van gas, water en licht, niet voor het afdekken van onderhoudsuitgaven. Met deze eenmalige bijdrage kan de vereniging onvoldoende reserveren voor toekomstige onderhoudsuitgaven.

De velden en lichtmasten op het sportpark zijn in eigendom van de gemeente en worden door vv Smilde gehuurd. De gemeente draagt zorg voor het onderhoud aan de velden en de lichtmasten (en daarmee ook voor vervanging van lampen). Daarnaast draagt de gemeente bij uitzondering de elektriciteitskosten van de verlichting op het trainingsveld.

Het kunstgrasveld van het sportcomplex is inmiddels afgekeurd en mag niet meer gebruikt worden. Het is bij de gemeente bekend dat er hierdoor een tekort is aan trainingsfaciliteiten. De trainingsdruk op het overgebleven veld is nu zodanig sterk toegenomen dat de kwaliteit soms te wensen overlaat.

De vereniging zou best willen nadenken over het vergroten van het zelfbeheer door (in aanvulling op de kantine en de kleedkamers) ook de velden zelf te gaan beheren en onderhouden. Belangrijk hierbij zal wel zijn welke vergoeding daar tegenover staat. De vereniging heeft reeds eerder in gesprekken met de gemeente aangegeven dat zij menen recht te hebben op een structurele exploitatiebijdrage. Dit gezien het feit dat zij als enige vereniging in de gemeente zelf de club- en kleedaccommodatie heeft gefinancierd en ook zelf het onderhoud en toekomstige vervanging hiervan moet bekostigen, zonder dat zij daartoe op dit moment een gemeentelijke bijdrage ontvangt.

Kosten voor de vereniging:

- Huurkosten velden en verlichting (standaard tarief);
- Huurkosten kleedkamers sporthalgedeelte;
- GWE-kosten van de kantine én eigen kleedkamers (naar gelang gebruik);
- Schoonmaakkosten kantine en kleedkamers (zowel eigen kleedkamers als kleedkamers sporthal);
- Kapitaallasten kantine en eigen kleedkamers;
- Onderhoudskosten opstallen kantine en eigen kleedkamers (eigen kosten);
- Onderhoudskosten interieur en inventaris kantine en eigen kleedkamers (eigen kosten);

Wat krijgen ze hier voor terug:

- Vergoeding voor schoonmaakkosten kleedkamers sporthal;

⁴ In dit kader is het opmerkelijk dat in de begroting voor 2010 er voor het eerst een bedrag van € 55.482,- aan kapitaallasten is opgenomen. Op dit moment is niet te achterhalen waar dit bedrag vandaan komt.

Sportcomplex Bovensmilde - BSVV

De multifunctionele accommodatie waar de kantine en kleedaccommodatie van voetbalvereniging BSVV zich in bevindt, wordt beheerd en geëxploiteerd door een stichting. BSVV draagt als vereniging zorg voor de exploitatie van de horecagedeelte van de kantine en eventuele horeca-activiteiten in het dorps huis en de sportzaal. Voor het gebruik en de horeca-exploitatie van deze ruimten wordt door BSVV een huurbedrag aan de stichting betaald dat direct wordt afgeleid van de horecaomzet die door de vereniging wordt behaald (tot maximaal 55% van de omzet – momenteel circa € 18.000,-). Daarnaast wordt door BSVV een vergoeding afgedragen aan de stichting voor schoonmaak van de ruimten, aangezien deze door de beheerder (die in dienst is van de stichting) worden schoongemaakt. Alleen de kantine en het bordes richting de sportvelden wordt door BSVV zelf gedaan.

Aangezien BSVV geen eigenaar is van de accommodatie hoeft zij ook geen onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. Ook al het binnenonderhoud is in zijn geheel voor rekening van de stichting, inclusief de inventaris en installaties (keuken).

BSVV huurt de velden en de verlichting van de gemeente. De gemeente draagt zorg voor beheer en onderhoud van de velden en de verlichting, inclusief het vervangen van de lampen. BSVV ontvangt geen aparte factuur voor GWE-kosten, deze worden namelijk geacht te zijn verwerkt in de huurkosten die zij betalen. Het is onduidelijk of de elektrakosten voor de lichtmasten ook hierin verdisconteerd zijn of dat deze voor rekening van de gemeente zijn. De vereniging heeft moeite om invulling te kunnen geven aan haar exploitatietaken. Het vraagt erg veel van de vereniging en bestuurders, en het aantal vrijwilligers loopt hierdoor terug waardoor de continuïteit in het gedrang komt.

Kosten voor de vereniging:

- Huurkosten velden en verlichting (standaard tarief);
- Huurkosten kantine en kleedkamers (gerelateerd aan de omzet van de horecaexploitatie en inclusief GWE-kosten);
- Schoonmaakkosten kantine (eigen kosten);
- Schoonmaakkosten overige voorzieningen (te betalen aan stichting).

Wat krijgen ze hier voor terug:

- Niets, geen jaarlijkse bijdrage;

Resumerend

Het is bijzonder om te constateren dat er tussen de verschillende verenigingen die deels aan zelfbeheer doen grote verschillen zijn.

SV Hoogersmilde doet eigenlijk maar zeer beperkt aan zelfbeheer; alleen ten aanzien van eigendom, beheer en onderhoud van de lichtmasten, tribune en opslagloods is er feitelijk sprake van zelfbeheer. Voor de standaard voorzieningen als velden, kantine en kleedaccommodaties is de situatie bij SV Hoogersmilde vergelijkbaar met gemeentelijk beheer, met die uitzondering dat SV Hoogersmilde jaarlijks huur moet betalen voor de kantine en de kleedkamers terwijl de eerder genoemde “Westerborkse” verenigingen dit niet hoeven.

Bij vv Smilde '94 is de situatie precies omgekeerd. Ten aanzien van de kantine en kleedkamers (de kleedkamers in de sporthal even buiten beschouwing gelaten) is er sprake van volledig zelfbeheer, eigenlijk overeenkomstig de verenigingen die de accommodaties in eigendom hebben. Groot verschil bij Smilde '94 is echter dat de laatstgenoemde verenigingen een

structurele vergoeding/ exploitatiebijdrage van de gemeente ontvangen terwijl Smilde '94 deze vooralsnog niet krijgt. Dit terwijl zij feitelijk precies dezelfde werkzaamheden uitvoert als deze verenigingen.

Ook bij BSVV is er sprake van een unieke situatie. De velden worden, conform de voorwaarden zoals deze ook voor de meeste overige verenigingen gelden, van de gemeente gehuurd. Echter, de exploitatie van de kantine wijkt nadrukkelijk af. BSVV dient voor het gebruik van de kantine een huur te betalen die direct gerelateerd is aan de omzet. Daarnaast draagt BSVV ook zorg voor de exploitatie van eventuele horeca-activiteiten in het dorpshuis en de sportzaal. In principe is dit niet de core-business van de voetbalvereniging (voetbalvereniging of exploitant?). Hierdoor kunnen er risico's ontstaan, o.a. ten aanzien van financiën en continuïteit. Daar staat tegenover dat BSVV verder vrijwel geen kosten heeft voor beheer en onderhoud van de accommodatie of de velden, terwijl de overige verenigingen dit wel hebben.

Bij een aantal verenigingen kan worden geconstateerd dat zij zelf bepaalde opstallen in eigendom hebben en verantwoordelijk zijn voor adequaat onderhoud aan en vervanging van deze opstallen (o.a. kantine, kleedkamers, lichtmasten, tribune, opslagloods etc.). De verenigingen krijgen hiervoor echter geen jaarlijkse (exploitatie)vergoeding van de gemeente. Het beleid van de voormalige gemeente Smilde staat daarmee haaks op dat van de voormalige gemeente Beilen.

Daarnaast kan voor die situaties waarin de verenigingen niet zelf eigenaar zijn van bijvoorbeeld de kantine en/of de kleedkamers worden vastgesteld dat de verenigingen in dat geval een significant huurbedrag moeten betalen voor gebruik van deze accommodaties. Op dit onderdeel wordt binnen de voormalige gemeente Smilde nadrukkelijk afgeweken van het beleid van de voormalige gemeente Westerbork waarbij de kantine en kleedaccommodaties 'om niet' (of voor het symbolische bedrag van 1 euro) beschikbaar worden gesteld.

2.2.3 Volledig zelfbeheer

Navolgend wordt tenslotte kort ingegaan op de buitensportparken die volledig worden beheerd en geëxploiteerd door de gebruikmakende vereniging (HHCombi) of stichting (Sportpark Noord-West, Sportpark Eusingerweg en Sportpark Wijster worden beheerd en geëxploiteerd door een stichting). Daarnaast zijn de gebruikers en de aanwezige voorzieningen per sportpark inzichtelijk gemaakt. De gemeente Midden-Drenthe heeft met de meeste gebruikers een meerjarig erfpachtcontract afgesloten (30 jaar met de voetbalverenigingen en 10 jaar met de korfbalvereniging). De opstallen en velden zijn middels deze erfpachtovereenkomsten overgedragen aan de verenigingen respectievelijk de (beheer)stichtingen. De ondergrond is in alle gevallen in eigendom van de gemeente Midden-Drenthe.

Voor de tennisparken in Smilde, Westerbork en Beilen is deze situatie anders, hier zijn de banen en opstallen niet in erfpacht uitgegeven maar zijn ze in eigendom overgedragen (verkocht) aan de verenigingen/stichtingen.

Alle gebruikers c.q. stichtingen ontvangen jaarlijks van de gemeente een bijdrage ten behoeve van beheer en exploitatie van de sportvoorzieningen.

Sportpark Noord-West, Beilen – vv Fit Boys, vv Beilen

Op sportpark Noord-West is een tweetal verenigingen actief. Het sportpark wordt beheerd en geëxploiteerd door Stichting sportcomplex Noord West die hiertoe jaarlijks van de gemeente

een exploitatiebijdrage ontvangt. De beide verenigingen huren de velden en opstallen van de stichting. Zeer recent⁵ is het besluit genomen dat op sportpark Noord-West een nieuwe middelbare school mag worden gebouwd. Indien deze ontwikkeling doorgang vindt dan zal ten behoeve van de benodigde bouwgrond naar verwachting 1 natuurgrasveld worden ingeleverd en zal een ander natuurgrasveld worden omgevormd tot een kunstgrasveld om de capaciteit op het sportpark op peil te houden. De gemeente en de stichting voeren momenteel gesprekken over de wijze waarop dit gestalte dient te krijgen indien de ontwikkeling doorgang vindt.

Sportpark Eursingerweg 5, Beilen – kv Vitesse

Op het sportpark Eursingerweg is de Korfbalvereniging Vitesse uit Beilen gehuisvest. Het sportpark wordt beheerd en geëxploiteerd door de Stichting Korfbal Accommodatie Beilen die op haar beurt de velden en opstallen weer verhuurt aan de kv Vitesse die de velden in de avonden en weekenden kan gebruiken. Daarnaast dient de stichting de velden overdag beschikbaar te houden voor gebruik door het Nassaucollege ten behoeve van gymlessen, en dient de accommodatie één keer per jaar beschikbaar gesteld te worden voor het Buurt Volleybaltoernooi.

Inmiddels maken, naast het Nassaucollege, ook de CSG Beilen alsmede alle basisscholen gebruik van de velden. Hierdoor zijn de onderhoudskosten de afgelopen jaren zodanig gestegen dat deze (zelfs met inzet van vrijwilligers) niet meer door de gemeentelijke bijdrage kunnen worden gedekt. De vergoeding die de stichting jaarlijks ontvangt van de gemeente voor dit onderwijsgebruik (zijnde € 450,-) is onvoldoende om de meerkosten te compenseren.

Sportpark De Meer, Wijster – vv Wijster

Sportpark de Meer is de thuisbasis van vv Wijster. Ten behoeve van de privatisering is destijds de Stichting Sportvoorzieningen Wijster opgericht. De opstallen zijn bij privatisering nieuw opgeleverd en vervolgens overgedragen aan de stichting. Vervolgens zijn in 2011 door de gemeente aanvullende grootschalige investeringen gedaan. In totaal is in 2011 circa € 295.000,- geïnvesteerd in nieuwbouw van buitenkleedkamers, een bestuurskamer en aanvullende ruimten. Naast het bedrag van de gemeente is door de stichting zelf ook nog circa € 90.000,- bijeen gebracht om de nieuwbouw mogelijk te maken.

Sportcomplex Aan de Drift, Hooghalen – HHCombi (voorheen omnivereniging SV Halen)

Sportcomplex Aan de Drift is de tweede accommodatie waarop de Omnivereniging HHCombi actief is. Dit sportcomplex wordt, in tegenstelling tot sportcomplex Meerweg, beheerd en geëxploiteerd op basis van volledig zelfbeheer. Voor cultuurtechnisch onderhoud schakelt de vereniging Alescon in. De meeste overige werkzaamheden worden vanuit financieel oogpunt door eigen onderhoudsmedewerkers (vrijwilligers) verricht. In de bijdrage voor het onderhoud van het sportcomplex zit ook het onderhoud van de tennisbanen verdisconteerd. Deze tennisbanen zijn in eigendom bij de omnivereniging. De erfpachtovereenkomst loopt van medio 1998 tot en met medio 2028.

Tennispark Smalhorst, Beilen – Tennisvereniging Smalhorst

Tennispark Smalhorst wordt beheerd en geëxploiteerd door de Stichting Tennisaccommodatie Beilen die de tennisbanen en opstallen weer verhuurt aan de Tennisvereniging Smalhorst. De stichting heeft in 2010 nog een tegemoetkoming ontvangen van € 15.000,-. Dit bedrag diende enerzijds als afkoopsom voor de aanleg van de 6^e tennisbaan die door de stichting in eigen beheer was uitgevoerd. Anderzijds was een deel van het bedrag ook bedoeld als compensatie voor de beheervergoeding. Deze beheervergoeding dient voor het afdekken van de kosten die

⁵ Bron: DVHN 28 oktober 2011

betrekking hebben op de velden, niet op de gebouwen. Deze moet de stichting zelf onderhouden⁶.

Tennispark De Beperkte Slag, Westerbork – Tennisclub Westerbork

Het tennispark in Westerbork wordt door de vereniging zelf onderhouden. In 2010 heeft de vereniging van de gemeente éénmalig een bedrag van € 40.000,- ontvangen voor aanleg van de 5e baan. De exploitatiebijdrage die de vereniging jaarlijks van de gemeente ontvangt dient aangewend te worden voor de velden, niet voor de opstallen.

Tennispark 't Kyllot, Smilde – Tennisvereniging 't Kyllot

Ook het tennispark in Smilde wordt door de vereniging zelf onderhouden. Ook deze exploitatiebijdrage dient in principe aangewend te worden voor de velden, niet voor de opstallen.

Overige aspecten

Voor de volledige verzelfstandiging van de sportparken zijn tennispark Beilen, sportpark Noord-West en sportcomplex Hooghalen deels nieuw opgeleverd. Hoewel de organisaties na privatisering formeel geen beroep op de gemeente kunnen doen bij een exploitatietekort, heeft de gemeente de afgelopen jaren de Stichting Sportpark Noord-West, stichting Sportvoorzieningen Wijster, Tennisvereniging Beilen en sportvereniging Hooghalen wel éénmalig financieel ondersteund.⁷ Zo is Sportpark Wijster voor de volledige verzelfstandiging deels nieuw opgeleverd maar is vervolgens in 2011 nog een keer een aanzienlijke renovatie doorgevoerd.

Resumerend

De beheerende en exploiterende organisaties van alle sportparken ontvangen jaarlijks een exploitatievergoeding van de gemeente. Binnen het te verstrekken bedrag is geen nadere bestemming of onderverdeling aangebracht. De bedragen dienen in principe door de verenigingen of stichtingen zelf te worden opgesplitst en per onderdeel te worden ingezet. Elke vereniging of stichting kan daarbij zelf bepalen hoe zij deze middelen wenst in te zetten.

Zo besteden de Stichting Sportpark Noord-West, Stichting Korfbal Accommodatie Beilen en sportcomplex aan de Drift de onderhoudswerkzaamheden rechtstreeks uit aan werkvoorzieningschap Alescon. Stichting sportvoorzieningen Wijster voert zelf de onderhoudswerkzaamheden uit. In het document 'activiteiten zelfbeheerende sportaccommodaties en hun gebruikers, gemeente Midden-Drenthe⁸' wordt onder andere inzicht geboden in welke werkzaamheden worden uitgevoerd om het betreffende sportpark te beheren. Voor sportpark Noord-West, Wijster, tennisclub Smalhorst in Beilen en korfbalaccommodatie Beilen zijn de werkzaamheden uitgebreid omschreven.

Hierbij kan nog worden opgemerkt dat de gemeente Midden-Drenthe zelf geen meerjaren onderhoudsplanningen heeft laten opstellen van deze accommodaties. Ook krijgt de gemeente momenteel geen terugkoppeling over de uitgevoerde werkzaamheden. Daarnaast beschikt de gemeente niet over de financiële status (lopende exploitatie en eventuele reserves/voorzieningen) van de in eigendom overgedragen accommodaties. Hierdoor kan de gemeente momenteel feitelijk geen controle uitoefenen of de verstrekte middelen doelmatig worden besteed.

⁶ Overigens is in de gemeentelijke begroting opgenomen dat de verenigingen het bedrag dienen te gebruiken voor het onderhouden van het gebouw, de banen en het materiaal van het tenniscomplex. Dit wijkt af van de beleidslijn die de gemeente wenst na te streven.

⁷ Bron: sportnota 2008-2013, deel 1, 9 augustus 2007

⁸ Augustus 2010

2.3 Juridische constructies buitensport

Voetbalvereniging Hijker boys, VKW, Nieuw-Balinge en de Witteveense Boys hebben met de gemeente een huurovereenkomst afgesloten voor de velden, kantine en kleedaccommodaties.

Voetbalvereniging Smilde'94, BSVV en sportvereniging Hoogersmilde hebben ten aanzien van de velden een huurovereenkomst afgesloten. Voor de gebouwen is een recht van opstal verleend.

Zoals reeds aangegeven heeft de gemeente met de volledig verzelfstandigde verenigingen een 30 jarig durende erfpachtovereenkomst voor het gehele sportpark afgesloten. Uitzondering hierop is de Stichting korfbalaccommodatie Beilen, hiermee is een erfpachtovereenkomst van 10 jaar afgesloten.

2.4 Financiële situatie buitensport

Navolgend wordt inzicht verschaft in de financiële situatie die - vanuit gemeentelijk oogpunt – voor de verschillende verenigingen kan worden afgeleid. Hierbij wordt allereerst ingegaan op de tarieven die aan de gebruikmakende verenigingen (bij gemeentelijk beheer of deels zelfbeheer) in rekening worden gebracht. Vervolgens wordt ook ingegaan op de exploitatiebijdragen die in het kader van zelfbeheer worden verstrekt, waarna tenslotte inzicht kan worden verschaft in de kosten en baten van de buitensport. Op basis hiervan wordt ook een dekkingspercentage in beeld worden gebracht.

2.4.1 Tarieven voor gemeentelijk beheer of deels zelfbeheer

De huidige tarieven die aan de verenigingen worden berekend zijn niet gebaseerd op de kostprijs van de sportparken. De basis van de huidige buitensporttarieven is tot stand gekomen door de werkelijke inkomsten uit de verhuur van alle buitensportaccommodaties in 1999 te delen door het aantal wedstrijd velden van destijds. In 1999 werden namelijk alleen uit wedstrijd velden inkomsten gegenereerd. De tarieven voor de buitensportvelden die worden gehuurd betreft een tarief per veld per jaar.

Tak van sport	Tarief 2011	Periode
Voetbal	€ 911,25	per veld per jaar
Incidenteel gebruik – niet sportgebruik	€ 117,20	per veld per dag
	€ 14,60	per veld per uur

In het huidige tarievenbeleid wordt voor zowel een wedstrijd veld als een trainingsveld hetzelfde tarief in rekening gebracht. Voor incidenteel gebruik en niet sportieve activiteiten op sportvelden is het hoogste dagtarief uit 1999 als uitgangspunt genomen. Incidentele activiteiten maken ongeveer 8 uur per dag gebruik van een veld, waardoor het gebruik per veld per uur op 1/8 deel komt van het dagtarief. Overigens doet dergelijke incidentele verhuur zich in de praktijk niet voor.

Aan de 4 verenigingen van de voormalige gemeente Westerbork wordt geen dan wel een symbolisch huurtarief⁹ in rekening gebracht voor huur van gebouwen (kantine en kleedkamers).

⁹ In sommige gevallen bedraagt het huurtarief € 1,-

De verenigingen die zijn gesitueerd in de voormalige gemeente Smilde betalen wel een huurbedrag aan de gemeente.

Het aantal kleedkamers dat de gemeente faciliteert is op basis van de landelijke normen en richtlijnen. Indien de landelijke normen en richtlijnen aantonen dat er een noodzaak bestaat om het aantal kleedkamers uit te breiden dan draagt de gemeente de kosten voor deze aanpassing. Dit geldt zowel voor de accommodaties die in zelfbeheer zijn als voor de accommodaties die bij de gemeente in eigendom zijn.

Om de tarieven in perspectief te plaatsen zijn in navolgende tabel de tarieven uit de gemeente Midden-Drenthe afgezet tegen de tarieven die in de omliggende gemeenten worden gehanteerd. Hiertoe is een benchmark analyse verricht. Daarnaast is ter indicatie de tarievenstructuur gepresenteerd van een gemeente die qua inwoneraantal vergelijkbaar is met de gemeente Midden-Drenthe.

	Aa en Hunze	Coevorden	Hoogeveen	Noordenveld	Midden-Drenthe	Vergelijkbare gemeente midden in het land
Wedstrijdveld	€ 1.000,00	€ 1.060,00	€ 28,15 p. uur	€ 1.057,00	€ 911,25	€ 3.242,00
Trainingsveld	€ 500,00	€ 600,00	€ 13,00 p. uur	€ 792,00	€ 911,25	€ 2.096,00
Kleedkamers	exclusief	exclusief	-	exclusief	inclusief	club
Energie/water	club	club	25% club	club	gemeente	club

Indien de tarieven worden vergeleken met tarieven die elders in den lande worden gehanteerd, dan kan worden vastgesteld dat de tarieven die in de gemeente Midden-Drenthe voor huur van een natuurgras wedstrijdveld worden gehanteerd zich aan de onderkant van de markt bevinden. De tarieven per wedstrijdveld per jaar zijn in verhouding laag. De tarieven voor een trainingsveld daarentegen zijn hoger dan in de omliggende gemeenten.

Daarnaast kan worden geconstateerd dat bij de tarieven in de gemeente Midden-Drenthe de huur van de kleedkamers alsmede het gebruik van gas, water en licht is inbegrepen terwijl deze aspecten bij de overige gemeenten niet in het bedrag zijn verwerkt.

2.4.2 Exploitatiebijdragen volledig zelfbeheer

De exploitatiebijdrage die het verzelfstandigde deel van HHCombi (voormalig SV Halen) jaarlijks ontvangt wordt sinds 2008 jaarlijks geïndexeerd. In 2010 bedroeg deze bijdrage € 31.399,-.

Stichting Sportpark Noord West te Beilen ontvangt jaarlijks een bijdrage die ook sinds 2008 jaarlijks wordt geïndexeerd. In 2010 bedroeg deze bijdrage € 54.245,-. Daarnaast heeft de stichting in 2000 eenmalig € 52.185,- ontvangen voor het betalen van een BTW naheffing.

In 2010 bedroeg de bijdrage van Stichting Sportvoorzieningen Wijster € 39.914,-. Sinds 2008 wordt deze exploitatiebijdrage jaarlijks geïndexeerd. In 2003 heeft de stichting eenmalig € 30.000,- ontvangen voor het renoveren van het hoofdveld. Daarnaast is in 2011 door de gemeente een bedrag geïnvesteerd van circa € 295.000,-.

De Stichting Korfbal Accommodatie Beilen ontvangt van de gemeente een jaarlijkse onderhoudsbijdrage die nader is uitgesplitst in een bedrag voor de velden (circa 63%) en een bedrag voor de opstallen (circa 37%). In 2010 bedroeg de gemeentelijke exploitatiebijdrage € 9.548,-. Daarnaast ontvangt de stichting jaarlijks een bedrag van circa € 454,- als tegemoetkoming voor het onderwijsgebruik van haar velden.

De Stichting Tennisaccommodatie Beilen (de tennisvereniging Smalhorst) ontvangt sinds 2001 een exploitatiebijdrage van € 7.941,- die sinds 2008 wordt geïndexeerd. In 2010 bedroeg deze bijdrage € 9.313,-. Ook tennisvereniging 't Kyllot ontvangt sinds 2001 een exploitatiebijdrage die sinds 2008 wordt geïndexeerd. In 2010 bedroeg deze bijdrage € 9.637,-.

Tennisvereniging Westerbork krijgt sinds 2001 jaarlijks een exploitatiebijdrage die vanaf 2008 wordt geïndexeerd. In 2010 hebben zij eenmalig € 40.000,- ontvangen voor het uitbreiden van het complex met 1 tennisbaan (van 4 naar 5). Aangezien de exploitatiebijdrage gebaseerd is op het bedrag per baan per jaar is ook de exploitatiebijdrage in 2010 omhoog gegaan¹⁰. In 2010 bedroeg deze bijdrage € 6.329,-.

Voor de sportparken die volledig verzelfstandigd zijn heeft de gemeente in 2000 de kosten voor de buitensportparken voor de komende 30 jaar berekend. Het totale bedrag is vervolgens gespreid om te komen tot een grondslag voor de exploitatiebijdrage. Deze volledige verzelfstanding is in het verleden nagenoeg budgetneutraal uitgevoerd¹¹.

De exploitatiebijdrage wordt jaarlijks als exploitatievergoeding uitgekeerd aan de verenigingen. De exploitatiebijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd. Hiertoe wordt, op basis van een complexe berekening van alle indexen die ten aanzien van de werkzaamheden van de verzelfstandigde sportcomplexen relevant worden geacht, door de gebruikers van de verzelfstandigde accommodaties een integraal indexcijfer vastgesteld. Op basis van dit integraal indexcijfer wordt bij de gemeente een verzoek ingediend voor de aangepaste exploitatiebijdrage.

2.4.3 Kosten - batenanalyse buitensport

De baten die voortvloeien uit verhuur van de sportvelden in de gemeente Midden-Drenthe bedroeg in 2010 circa € 20.548,-¹². Dit bedrag is gebaseerd op de verhuur van 23 wedstrijd- en trainingsvelden aan de verenigingen waarbij er sprake is van volledig gemeentelijk beheer (13 velden verhuurd) en deels zelfbeheer (10 velden verhuurd). De eventuele jeugdvelden en in gebruik zijnde oefenhoeken zijn daarin niet meegenomen. De jaarlijkse lasten die de gemeente Midden-Drenthe in 2010 had vanuit haar vastgoedexploitatie voor de buitensportparken zijn in navolgend overzicht weergegeven:

Sportparken	Exploitatie lasten ¹³	Kapitaal+ Overhead lasten ¹⁴	Groen Onderhoud ¹⁵	Totaal
VOLLEDIG GEMEENTELIJK BEHEER				
Meerweg – Hijken – HHCombi (toen nog Hijker Boys)	€ 8.182	€ 3.472	€ 11.380	€ 23.034
De Perkenlag – Westerbork – VKW	€ 4.362	€ 9.478	€ 34.139	€ 47.979
Nieuw-Balinge – VV Nieuw-Balinge	€ 7.416	€ 7.528	€ 17.070	€ 32.014
De Roskamp – Witteveen – VV Witteveense Boys	€ 9.426	€ 8.301	€ 11.380	€ 29.107
SUBTOTAAL 1	€ 29.386	€ 28.779	€ 73.968	€ 132.133

De kapitaallasten bij de gemeentelijke sportparken zijn vrij laag. Het bedrag van € 28.779 heeft dan ook meer betrekking op overhead lasten. Dit verklaart het verschil met de op de volgende pagina genoemde bedrag van € 126.656.

¹⁰ Bron: activiteiten zelfbeherende sportaccommodaties en hun gebruikers, gemeente Midden-Drenthe, augustus 2010 en begroting 2011, gemeente Midden-Drenthe

¹¹ Bron: sportnota 2008-2013, deel 1, 9 augustus 2007

¹² Er is niet inzichtelijk gemaakt hoe de verhuur per buitensportcomplex was.

¹³ Bron: inclusief pacht van kantine, vergoeding energie en recht van opstal

¹⁴ Bron: inclusief doorberekening kostenplaatsen verzekering, apparaatskosten binnendienst en onderhoud gebouwen

¹⁵ Bron: inclusief velden, singel en bossages, naar rato van aantal velden verdeeld naar verschillende sportparken.

DEELS ZELFBEHEER				
t Kyllot – Smilde – Smilde 94	€ 1.637	€ 6.594	€ 22.759	€30.990
Hoogersmilde – SV Hoogersmilde ¹⁶	€ -6	€ 1.881	€ 17.070	€ 18.945
Bovensmilde - BSVV	€ 0	€ 3.864	€ 17.070	€ 20.934
SUBTOTAAL 2	€ 1.631	€ 12.339	€ 56.899	€ 70.869

De kapitaallasten in het bedrag van € 12.339 zijn vrij laag en heeft dan ook meer betrekking op overhead lasten. Dit verklaart het verschil met de op de bladzijde 21 genoemd bedrag van € 61.090.

VOLLEDIG ZELFBEHEER				
Noord-West – Beilen - VV Fit Boys & VV Beilen	€ 54.245	€ 133.122	-	€ 187.367
De Meer – Wijster – VV Wijster	€ 39.914	€ 55.036	-	€ 94.950
Aan de Drift – Hooghalen – HHCombi (was SV Halen)	€ 31.399	€ 0	-	€ 31.399
Eusingerweg – Beilen – KV Vitesse	€ 10.002	€ 0	-	€ 10.002
Tennis Smalhorst – Beilen – TV Smalhorst	€ 9.313	€ 19.211	-	€ 28.524
Tennis De Beperkte Slag – TV Westerbork	€ 6.329	€ 0	-	€ 6.329
Tennis 't Kyllot – Smilde – TV 't Kyllot	€ 9.621	€ 0	-	€ 9.621
SUBTOTAAL 3	€ 160.823	€ 207.369	-	€ 368.192
TOTALE LASTEN				

De kosten voor het groenonderhoud staan als 1 totaalbedrag in de gemeentelijke begroting. Vervolgens wordt per sportpark het onderhoud gepleegd dat op basis van de staat van de velden noodzakelijk is. Hierdoor is er een mogelijkheid om het budget flexibel in te zetten en van jaar tot jaar over de verschillende sportparken te verdelen. Nadeel is dat hierdoor uit de cijfers niet meer herleid kan worden of een sportpark verhoudingsgewijs meer of minder onderhoud nodig heeft in relatie tot andere, vergelijkbare sportvelden. Dit inzicht bestaat alleen bij de verantwoordelijke ambtenaar.

Op basis van het gepresenteerd kostenoverzicht kan wel op hoofdlijnen in beeld worden gebracht hoe de gemeentelijke kosten zich per veld verhouden tussen de verschillende clusters. Hierbij zijn de totale lasten per cluster (dus inclusief de kosten voor aanwezige opstallen) afgezet tegen het aantal velden dat binnen dit cluster aanwezig is. Eventuele afwijkende velden (oefenhoek, handbalveld, korfbalveld, tennisveld etc.) zijn hierbij naar rato meegenomen. Navolgend worden voor de drie clusters de gemiddelde kosten per veld gepresenteerd, waarbij dient te worden opgemerkt dat de kapitaallasten in alle gevallen (voor een goed vergelijk) buiten beschouwing zijn gelaten.

4 sportparken in gemeentelijk beheer	
Totale lasten (inclusief huur, beheer en onderhoud van velden, kantine en kleedkamers en excl. kapitaallasten)	€ 126.656
Aantal (voetbal)velden	13
Gemiddelde kostprijs per veld	€ 9.743

¹⁶ De pachtsom die de vereniging betaalt alsmede de schoonmaakvergoeding die de vereniging ontvangt zijn in deze begroting niet meegenomen. Naar verwachting maken deze onderdeel uit van de begroting c.q. kostenplaats "De Bosrand".

3 sportparken deels zelfbeheer

Totale lasten (inclusief huur, beheer en onderhoud van velden, kantine en kleedkamers en excl. kapitaallasten)	€ 61.090
Aantal (voetbal)velden	10
Gemiddelde kostprijs per veld	€ 6.109

3 sportparken in volledig zelfbeheer (excl. tennisparken)

Totale lasten exploitatiebijdrage (excl. gemeentelijke kapitaallasten)	€ 160.823
Aantal (voetbal)velden	13,70 ¹⁷
Gemiddelde kostprijs per veld	€ 11.739

Op basis van voornoemde cijfers kan worden vastgesteld dat de gemeente Midden-Drenthe verhoudingsgewijs de minste kosten heeft aan de verenigingen waar deels zelfbeheer wordt toegepast (SV Hoogersmilde, vv Smilde '94. Dit komt doordat de exploitatiekosten van de opstellen bij deze verenigingen grotendeels door de vereniging zelf worden gedragen¹⁸ maar de gemeente daar weinig tot geen vergoeding c.q. exploitatiebijdrage tegenover stelt. De voetbalvereniging Smilde '94 krijgt ook geen vergoeding voor het groot onderhoud.

Ook kan worden vastgesteld dat de accommodaties, waarbij beheer en onderhoud aan de gebruikers is overgedragen, de gemeente verhoudingsgewijs per veld circa 20% meer kosten dan de accommodaties die bij de gemeente in eigendom zijn. Echter, aangezien momenteel geen nader inzicht bestaat in de wijze waarop de zelfbeheerverenigingen hun middelen besteden kan niet worden achterhaald waarin dit verschil is gelegen. In de exploitatiebijdrage die aan de verenigingen wordt verstrekt zit namelijk ook een gedeelte dat in principe door verenigingen moet worden gereserveerd voor toekomstige investeringen (boekhoudkundige voorziening). Het gaat dientengevolge te ver om enkel en alleen op basis van bovenstaande vergelijking conclusies te trekken.

2.4.4 Bepaling dekkingspercentage buitensport

Op basis van voornoemde financiële overzichten kan tenslotte op hoofdlijnen inzicht worden gegeven in het dekkingspercentage dat voor de buitensport in de gemeente Midden-Drenthe kan worden afgeleid. Hierbij wordt enkel en alleen gekeken naar de accommodatie die bij de gemeente Midden Drenthe in beheer zijn en waarbij de verenigingen de velden van de gemeente huurt, aangezien alleen van deze accommodaties ook daadwerkelijk de kosten en baten inzichtelijk zijn.

Indien de totale gehanteerde huurinkomsten voor deze accommodaties worden afgezet tegen de werkelijke gemeentelijke lasten voor deze buitensportaccommodaties inclusief kapitaallasten, dan kan worden vastgesteld dat het dekkingspercentage circa 10,1% bedraagt.

¹⁷ Op Sportcomplex de Meer is het trainingsveld als 1 meegenomen en het handbalveld als 0,2 meegenomen (=tezamen 3,2). Op Sportcomplex Aan de Drift zijn (naast de 2 wedstrijd velden) de 3 tenniseelden als 0,5 meegenomen en ook de oefenhoeken en korfbalvelden zijn samen als 0,5 meegeteld (=tezamen 3). Samen met de 7,5 velden van Sportcomplex Noord-West komt dit op circa 13,7 velden.

¹⁸ Met uitzondering van BSVV aangezien de exploitatielasten hier bij de stichting zijn ondergebracht.

Overzicht berekening dekkingspercentage

Kosten volledig gemeentelijk beheer		€ 132.133
	<i>waarvan kapitaallasten</i>	€ 5.477
Kosten deels zelfbeheer		€ 70.869
	<i>waarvan kapitaallasten</i>	€ 9.779
Totaal kosten (incl. kapitaallasten)		€ 203.002
Totale huurinkomsten		€ 20.548
Dekkingspercentage incl. kapitaallasten		10,1%
Dekkingspercentage excl. Kapitaallasten		10,9%

Dit betekent dat slechts 10,1% van de totale lasten van alle buitensportaccommodaties wordt gedekt door de totale huurinkomsten. Indien de kapitaallasten buiten beschouwing worden gelaten dan stijgt dit dekkingspercentage naar 10,9%.

Het landelijk gangbare dekkingspercentage voor buitensportaccommodaties ligt tussen de 15% (inclusief dekkingspercentage) tot circa en 20%¹⁹ (exclusief dekkingspercentage). Er kan diensgevolge worden gesteld dat het dekkingspercentage voor buitensportaccommodaties in de gemeente Midden-Drenthe ruim onder het gangbare landelijke dekkingspercentage ligt. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het feit dat de tarieven die in de gemeente Midden-Drenthe voor huur van een natuurgrasveld worden gehanteerd zich nadrukkelijk aan de onderkant van de markt bevinden. Zoals ook reeds in de vorige paragraaf is geconstateerd, zijn de tarieven per veld per jaar in verhouding erg laag.

2.5 Subsidie buitensport

De gemeente Midden-Drenthe kent in haar subsidieverordening twee vormen van subsidie; een budgetsubsidie en een waarderingssubsidie. Een budgetsubsidie is een subsidie voor activiteiten die bijdragen aan de realisering van gemeentelijke beleidsdoelen. Een waarderingssubsidie is een incidentele of structurele stimuleringsbijdrage in een activiteit of activiteiten.

“De subsidieontvanger moet een zodanig ingerichte administratie voeren dat daaruit te allen tijde diens rechten en verplichtingen blijken, evenals de betalingen en ontvangsten. De jaarrekening en het jaarverslag moeten op dezelfde wijze worden gepresenteerd als de begroting en het activiteitenplan, zodat vergelijking en controle goed kan plaatsvinden”²⁰.

Momenteel verstrekt de gemeente aan de sportverenigingen nog een subsidie per jeugdlid. In 2011 bedraagt deze subsidie € 13,20 per jeugdlid. Daarnaast kunnen verenigingen individueel in aanmerking komen voor aanvullende subsidie voor losse activiteiten. Deze subsidie dient per project bij de gemeente te worden ingediend.

De afgelopen jaren werden dergelijke subsidies in veel gemeenten beschikbaar gesteld, maar onder invloed van de financiële crisis hebben veel gemeenten dergelijke doelgroepsubsidies

¹⁹ Bron: Andres c.s.

²⁰ Bron: Algemene subsidieverordening gemeente Midden-Drenthe, inwerkingtreding 1 januari 2009

ingekort of zelfs helemaal afgeschaft. Hierbij kan een tweetal ontwikkelingen nader worden onderscheiden:

- Enerzijds is onder invloed van de financiële situatie waarin gemeenten heden ten dage verkeren, in veel gemeente reeds besloten om *het totale budget* aan sportsubsidie (dus nog onafhankelijk van het subsidieonderwerp) in te krimpen. Hierbij wordt in sommige gevallen het subsidiebudget gehalveerd of worden specifieke subsidies zelfs in z'n geheel geschrapt. Per saldo blijft er minder subsidie over om aan alle gebruikers te verstrekken.
- Anderzijds kan ook een ontwikkeling worden waargenomen dat gemeenten nadrukkelijk heroverwegen aan welke gebruikers c.q. instanties zij subsidies wensen te verstrekken en ook op basis van welke criteria deze subsidies kunnen worden toegewezen. In het verleden was het gewoon dat subsidies werden verstrekt zonder dat hiertoe feitelijk een inspanning van de ontvangende partij noodzakelijk was. Hierbij kan worden gedacht aan het (achteraf) subsidiëren van een exploitatietekort van een sportvereniging of het verstrekken van een jeugdsportsubsidie (bijvoorbeeld de jeugdclisubsidie in Midden-Drenthe).

Gemeenten kiezen er tegenwoordig echter nadrukkelijk voor om enkel en alleen nog die partijen te subsidiëren die aantoonbaar een bijdrage kunnen/willen leveren aan het behalen van gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Er treedt daarbij nadrukkelijk een verschuiving op van subsidiëren van activiteiten in plaats van subsidiëren van verenigingen.

2.6 Huidig gemeentelijk beleid (buiten)sportaccommodaties

Tenslotte is in voorliggende paragraaf inzicht verschaft in het huidige gemeentelijke beleid ten aanzien van de (buiten)sportaccommodaties. Dit beleid dient in belangrijke mate als opmaat voor de uitgangspunten en grondslagen voor het nieuw in te richten concept beleidskader en nadere besprekingen met de verenigingen. Het huidige gemeentelijke beleid voor beheer en exploitatie van (buiten)sportaccommodaties is vastgelegd in de uitvoeringsnota sportbeleid 2008-2013. In deze uitvoeringsnota is door de gemeente Midden-Drenthe uitwerking gegeven aan de wijze waarop zij om wenst te gaan met haar accommodaties.

Beleidsuitgangspunt op dit moment is dat het accommodatiebeleid voor de gemeente Midden-Drenthe géén doel op zich is. Accommodaties dienen slechts ter ondersteuning van het werkelijke doel van het sportbeleid, namelijk het laten sporten en bewegen van de inwoners van de gemeente. Als gevolg van dit principiële uitgangspunt wenst de gemeente het accommodatiebeleid zodanig in te richten dat dit verhoudingsgewijs weinig energie vraagt waardoor er meer aandacht aan het sport- en beweegonderdeel van het sportbeleid kan worden geschonken. Overigens dient hierbij te worden opgemerkt dat voornoemd beleidsuitgangspunt in de praktijk nog maar ten dele is ingevuld. Op dit moment steekt de gemeente nog zeer veel tijd in het accommodatiebeleid en wordt er nog maar in beperkte mate tijd en energie gestoken in sport- en beweegbeleid en sportstimuleringsmaatregelen.

Een van de middelen die de gemeente beoogt te hanteren om de 'tijdsbesteding' aan het accommodatiebeleid te verminderen is het toepassen van zelfbeheer van accommodaties. Hierbij zijn werkzaamheden verschoven van de gemeente naar de gebruiker(s). Bij een aantal buitensportaccommodaties is dit zelfbeheer inmiddels georganiseerd door verenigingen – op basis van een vaste gemeentelijke bijdrage - zelf in staat te stellen de exploitatie en het (groot) onderhoud van de accommodaties ter hand te nemen. Bij de overige accommodaties is er

sprake van gedeeltelijk zelfbeheer of is beheer en exploitatie nog bij de gemeente ondergebracht.

De gemeente Midden-Drenthe heeft zich niet ten doel gesteld om vanuit principe alle overige gebruikers ook te bewegen richting zelfbeheer. Uniformiteit en harmonisering vormen géén doelen op zich, en zelfbeheer is niet verplicht. Er kunnen, ook richting de toekomst, meerdere beheer- en exploitatievormen naast elkaar blijven bestaan, en er is en blijft ruimte voor een maatwerkoplossing per accommodatie. In dat kader heeft de gemeente wél nadrukkelijk uitgesproken dat het een voorwaarde moet zijn dat eventuele verschillen tussen de gebruikers altijd (goed) uitgelegd kunnen worden. Maatwerk is prima, maar wel op basis van openheid en transparantie zodat alle gebruikers voldoende inzicht hebben in de afspraken die er zijn gemaakt.

3.1 Inleiding

Uit de inventarisatie en analyse is de huidige organisatorische, juridische en financiële situatie op de betrokken sportcomplexen in de gemeente Midden-Drenthe met alle bijbehorende bijzonderheden, knelpunten en succesverhalen duidelijk en inzichtelijk geworden.

Echter, deze huidige situatie voldoet aan de situatie omtrent eigendom, beheer, tarifiering c.q. subsidiëring aangaande de buitensportcomplexen zoals deze in de gemeente Midden-Drenthe wordt beoogd. Er kunnen op onderdelen verschillen tussen de sportcomplexen worden geconstateerd die niet stroken met een eerlijke, evenwichtige, gelijkwaardige en transparante behandeling van alle gebruikers.

Daarnaast streeft de gemeente naar een mogelijke optimalisatie van het beheer en onderhoud van sportaccommodaties. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het (verder) overdragen van de accommodaties aan de verenigingen waarbij voor wat betreft het beheer en het onderhoud rekening wordt gehouden met een maximale omvang van de zelfwerkzaamheid van de verenigingen. De vraag of de taken die nu door de verschillende partijen worden verricht (door gemeente en/of verenigingen) misschien in de toekomst beter anders, elders of door een andere partij kunnen worden uitgevoerd (en zo ja tegen welke bijdrage) staat hierbij centraal.

In voorliggend hoofdstuk is dan ook nader uitwerking gegeven aan het opstellen van het concept beleidskader. Dit concept beleidskader zal eerst ter bespreking aan de gemeente Midden-Drenthe worden voorgelegd waarna het concept in de 2^e gespreksronde ook met de verenigingen wordt besproken.

3.2 Bevindingen

Alvorens wordt gestart met het uitwerken van het concept beleidskader worden resumerend nog de belangrijkste bevindingen benoemd die uit de inventarisatie en analyse kunnen worden afgeleid:

3.2.1 Resumerend gemeentelijk beheer

- bij de vier gemeentelijke sportcomplexen zijn de velden, lichtmasten, kleedkamers en kantine in eigendom bij de gemeente;
- alleen de buitenkant van de kantines door de gemeente wordt beheerd en onderhouden op basis van een MOP. Voor de binnenruimte van deze kantines wordt het beheer en onderhoud door de betreffende verenigingen zelf uitgevoerd. Casco=gemeente en inrichting=vereniging;
- de verenigingen betalen geen huur voor gebruik van de kantine en de kleedkamers. Er wordt alleen huur betaald voor gebruik van de velden en lichtmasten;
- de verenigingen maken zelf de kleedkamers en kantine schoon;
- daarnaast dragen de verenigingen zelf de GWE-kosten die aan de kantine gerelateerd zijn. De GWE-kosten van de kleedkamers en de verlichting zijn voor rekening van de gemeente;

- alle verenigingen hebben kleine klussenteams ingesteld. De gemeente ondersteunt deze zogenaamde 'klussenteams' doordat de gemeente in sommige gevallen het materiaal dat de verenigingen nodig hebben betaalt.
- er zijn geen verenigingen die sterke ambities hebben om meer zelfbeheer te gaan doen.

3.2.2 Resumerend deels zelfbeheer

- SV Hoogersmilde doet maar beperkt aan zelfbeheer; alleen ten aanzien van eigendom, beheer en onderhoud van de lichtmasten, tribune en opslagloods is er feitelijk sprake van zelfbeheer. De rest is feitelijk gemeentelijk beheer met die uitzondering dat SV Hoogersmilde - in tegenstelling tot bijvoorbeeld de verenigingen uit de voormalige gemeente Westerbork - wél jaarlijks huur moet betalen voor de kantine en de kleedkamers;
- vv Smilde '94 is de situatie precies omgekeerd. Ten aanzien van de kantine en kleedkamers is er weliswaar sprake van volledig zelfbeheer alleen krijgt Smilde '94 daar geen structurele vergoeding/exploitatiebijdrage voor;
- ook bij BSVV is er sprake van een unieke situatie doordat zij huur voor de kantine betalen naar rato van de omzet die ze hier (en uit de horeca-activiteiten vanuit het dorpshuis en de sportzaal) genereren. Daar staat tegenover dat BSVV geen kosten heeft voor beheer en onderhoud van de accommodatie of de velden;
- het beleid van de voormalige gemeente Smilde staat daarmee haaks op dat van de voormalige gemeente Beilen of van de voormalige gemeente Westerbork. Bovendien zijn er tussen de verschillende verenigingen die deels aan zelfbeheer doen grote verschillen;
- uit de financiële cijfers blijkt dat de kosten-baten verhouding (dekkingspercentage) bij de verenigingen die gebruik maken van gemeentelijke accommodaties (zowel volledig gemeentelijk beheer als deels zelfbeheer) verhoudingsgewijs laag is. Dit komt grotendeels door verhoudingsgewijs lage huurtarieven voor de velden en het feit dat voor kantine en kleedkamers in veel gevallen geen huur gevraagd wordt;
- daarnaast kan worden vastgesteld dat (omgerekend naar kosten per veld) de verenigingen die deels aan zelfbeheer doen de gemeente Midden-Drenthe verhoudingsgewijs het minste per veld kosten. Dit komt in belangrijke mate doordat de deze verenigingen diverse zelfbeheertaken verrichten maar daar géén exploitatiebijdrage voor ontvangen.

3.2.3 Resumerend volledig zelfbeheer

- de beherende en exploiterende organisaties van alle sportparken ontvangen jaarlijks een exploitatievergoeding van de gemeente;
- binnen het te verstrekken bedrag is geen nadere bestemming of onderverdeling aangebracht. Elke vereniging of stichting kan zelf bepalen hoe zij deze middelen wenst in te zetten;
- de gemeente krijgt momenteel geen terugkoppeling over de uitgevoerde werkzaamheden of meerjaren onderhoudsplanningen die door de verenigingen worden gehanteerd;
- daarnaast beschikt de gemeente niet over de financiële status (lopende exploitatie en eventuele reserves/voorzieningen) van de in eigendom overgedragen accommodaties;
- de gemeente heeft daardoor geen enkel inzicht in de doelmatige besteding van deze middelen;
- tenslotte kan worden vastgesteld dat deze verenigingen omgerekend naar een bedrag per veld de gemeente Midden-Drenthe verhoudingsgewijs het meeste geld kosten in

verhouding tot de accommodaties die bij de gemeente in beheer zijn c.q. deels in zelfbeheer zijn.

Uit de inventarisatie en analyse is vast komen te staan dat het huidige accommodatiebeleid niet op alle onderdelen even transparant is. Daarnaast zijn tussen de huidige gebruikers verschillen geconstateerd die erop duiden dat niet alle partijen op een 'eerlijke' c.q. gelijkwaardige wijze worden belast/beloond!

3.3 Uitgangspunten en grondslagen beleidskader

De gemeente Midden-Drenthe heeft aangegeven dat zij richting de toekomst nadrukkelijk wenst te streven naar een meer helder, transparant, efficiënt, eerlijk en effectief beleid. Daarvoor is echter wel meer inzicht en transparantie noodzakelijk dan nu het geval is. Om maximale transparantie en helderheid naar inwoners, verenigingen én de gemeente zelf te kunnen nastreven en bieden, is het voor de gemeente van belang een beleidskader ter zake op te stellen. Dit beleidskader strekt zich verder uit dan enkel en alleen het benoemen van aspecten die voor zelfbeheer in aanmerking komen en/of welke financiële afspraken hier dan tegenover zouden kunnen staan. Binnen het beleidskader wordt ook in bredere zin ingegaan op vraagstukken als:

- wat vindt de gemeente Midden-Drenthe belangrijk in de sport;
- hoe wenst zij zaken te organiseren (of juist niet);
- wat zijn daarbij de uitgangspunten, en
- welke spelregels gelden er?

De gemeente Midden-Drenthe dient zich bij het opstellen van het beleidskader niet alleen te richten op “de stenen” en de andere hardware (voorzieningen en infrastructuur), maar ook op de software: de sporters en de mensen in de organisaties die sport en bewegen mogelijk maken. Het beleidskader moet daarom ook richtinggevend invulling geven aan de verdeling van verantwoordelijkheden ten aanzien van de buitensport de wijze waarop gemeente dan wel verenigingen hieraan invulling moeten geven. Het beleidskader is opgebouwd aan de hand van een aantal hoofdthema's, weten:

1. focus op kerntaken;
2. basissporten en basisvoorzieningen;
3. capaciteit en kwaliteit;
4. eigendom, onderhoud en beheer;
5. tarieven en subsidies;

3.3.1 Focus op kerntaken

De gemeente Midden-Drenthe is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid voor het blijvend in stand houden van een goed ontwikkeld voorzieningenniveau voor wat betreft de buitensport en binnensport. Echter, om aan deze verantwoordelijkheid gestalte te geven kiest de gemeente niet per definitie voor een brede uitvoerende rol. De gemeente heeft namelijk als uitgangspunt gesteld dat haar accommodatiebeleid géén doel op zich is.

De gemeente kiest er bewust voor om het accommodatiebeleid zodanig in te richten dat dit verhoudingsgewijs weinig energie vraagt waardoor er meer aandacht aan het sport- en beweegonderdeel van het beleid kan worden geschonken. Vooralsnog komt deze gemeentelijk

wens echter onvoldoende uit de verf. De gemeente heeft weliswaar diverse taken aan sportverenigingen overgedragen maar is zelf ook nog op structurele basis bezig met de accommodaties die in gemeentelijk beheer zijn.

Rekening houdend met de huidige situatie kunnen de kerntaken op het gebied van buitensport voor de gemeente Midden-Drenthe als volgt worden geformuleerd:

- het zorgdragen voor beleidsvorming, beleidsontwikkeling en beleidsevaluatie voor buitensportaccommodaties in de breedste zin des woords;
- het voeren van regie bij de planvoorbereiding, realisatie en instandhouding van buitensportaccommodaties voor zover deze worden gerekend tot gemeentelijke basisvoorzieningen;
- het zorg dragen voor totstandkoming van en (toezien op) instandhouding van basisvoorzieningen;
- het stimuleren en (financieel) ondersteunen van zelfbeheer.

Het voorgaande vormt het uitgangspunt om te komen tot een aanscherping van het beleid op buitensportaccommodaties in de gemeente Midden-Drenthe.

3.3.2 Basissporten en basisvoorzieningen

De Nederlandse sportinfrastructuur kent vele definities van sport en vele verschillende activiteiten die onder de term sport vallen, claimen te vallen of daaronder worden verstaan. Daarom is het van belang om te definiëren welke vormen van sport de gemeente Midden-Drenthe wenst te ondersteunen en daarmee tot haar verantwoordelijkheid rekent. Hiertoe wordt de term 'basissport' geïntroduceerd.

Een basissport betreft een sport waarvan de gemeente het belangrijk vindt dat deze breed en laagdrempelig toegankelijk is voor de inwoners van de verschillende kernen van de gemeente en die om deze reden financieel en/of organisatorisch ondersteund worden. Zonder gemeentelijke ondersteuning is het waarschijnlijk dat deze sporten niet kunnen (voort)bestaan of slechts voor een zeer beperkt deel van de inwoners toegankelijk kunnen zijn.

Om een onderscheid te kunnen maken tussen basissporten en niet-basissporten worden de volgende criteria gehanteerd:

- een landelijk algemeen gangbare en algemeen aanvaarde sport, welke in nagenoeg elke gemeente in Nederland wordt beoefend;
- een sport die een bijdrage levert aan de doelstellingen van het sportbeleid in het algemeen, aan de sportstimulering van doelgroepen in het bijzonder en aan de leefbaarheid binnen de gemeente;
- een sport die in de openbare ruimte of op de commerciële markt niet beschikbaar is;
- sportbeoefening zonder winst oogmerk.

De enige sport die momenteel wordt beoefend op de gemeentelijke sportparken in Midden-Drenthe die in beginsel *niet* onder voorgaand gepresenteerde criteria van basissporten valt, is tennis. Op basis van het derde criterium wordt tennis in den lande vaak niet als basissport aangeduid. Echter, de gemeente Midden-Drenthe heeft er in het verleden voor gekozen om ook tennis van gemeentewege (financieel) te ondersteunen. Dientengevolge kunnen voor de buitensport in de gemeente Midden-Drenthe op dit moment een drietal basissporten worden onderscheiden, te weten voetbal, korfbal en tennis. Gezien het feit dat veel gemeenten worstelen met de vraag of tennis nu wel of niet als een basissport betiteld moet worden kan ook de vraag gesteld worden of de gemeente Midden-Drenthe tennis als basissport richting de toekomst wenst te handhaven.

Voor sporten die als basissport worden getypeerd, wordt gesteld dat deze moeten kunnen beschikken over de noodzakelijke voorzieningen die beoefening van de sport mogelijk maken. Om onderscheid aan te kunnen brengen tussen de voorzieningen die per definitie door (of met behulp van) de gemeente Midden-Drenthe dienen te worden aangeboden en voorzieningen waarvoor deze gemeentelijke verantwoordelijkheid niet per definitie geldt wordt het begrip *basisvoorziening* gebruikt.

Veel gemeenten nemen ten aanzien van de basissporten alleen verantwoordelijkheid voor de accommodatieonderdelen die noodzakelijk zijn voor de daadwerkelijke, actieve sportbeoefening zoals velden, kleedkamers, bergruimten, et cetera. Daarbij worden aspecten als veiligheid voor de sporter en omgeving en inzetbaarheid van de velden vaak meegenomen. Nevenvoorzieningen als een kantine, bestuurskamer, et cetera komen in de meeste gevallen volledig voor rekening van een vereniging. De gemeente Midden-Drenthe wijkt op dit onderdeel nu nog af aangezien de gemeente op dit moment nog de zorg draagt voor de realisatie en de structurele instandhouding (groot onderhoud) van de buitenkant van de kantine. Richting de toekomst wordt als beleidskader echter voorgesteld dat de kantine in zijn geheel (zowel qua eigendom als qua beheer en onderhoud) wordt ondergebracht bij de vereniging.

Op basis van voornoemde uitgangspunten kan een onderscheid worden gemaakt tussen basisvoorzieningen en nevenvoorzieningen. Hoe dit onderscheid voor de gemeente Midden-Drenthe wordt voorgesteld is in navolgend kader opgenomen. Alle voorzieningen die als nevenvoorziening worden getypeerd, dienen derhalve door de verenigingen zelfstandig te worden bekostigd.

<i>Basisvoorzieningen</i>²¹ • Wedstrijd – en trainingsvelden • Was- en kleedruimten • Bergruimte • Veldverlichting 1 trainingsveld • Veldafrastering hoofdveld • Parkeerruimte • Fietsenstalling • Ballenvangers • Doelen en netten • Beregeningsinstallatie/materiaal	<i>Nevenvoorzieningen</i> • Kantine (wijkt dus af van de huidige situatie) • Tribune • Jeugdhonk • Overige klus- en opslagruimten • Veldafrastering overige velden • Veldverlichting overige velden • Bestuurskamer • Dug-outs
---	--

²¹ Geldt voor de basissporten voetbal en korfbal. Voor tennis geldt dat alleen de velden tot een basissportvoorziening worden gerekend.

3.3.3 Capaciteit en kwaliteit

Binnen de gemeente Midden-Drenthe wordt gestreefd naar het realiseren van een optimaal aanbod aan voorzieningen dat toegankelijk en bereikbaar is voor alle inwoners van de verschillende kernen. Een optimaal aanbod betekent dat accommodaties zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht voldoen aan de reële wensen en behoeften van de voornaamste gebruikers(groepen). Voor zover er sprake is van een accommodatietekort of ondermaatse kwaliteit wenst de gemeente zich in te spannen om, eventueel in samenwerking met andere partijen, het aanbod hierop aan te passen.

Daarnaast dienen situaties van overcapaciteit waarin accommodaties structureel onvoldoende worden gebruikt, vroegtijdig te wordenesignaleerd en waar mogelijk te worden opgevolgd door maatregelen om deze overcapaciteit op te heffen. Zeker gezien de grote mate van spreiding van accommodaties binnen de gemeente Midden-Drenthe en het feit dat vrijwel elke (kleine) kern over een accommodatie beschikt is er (mede onder invloed van krimp en vergrijzing) een reëel risico dat accommodaties op termijn onvoldoende kunnen worden bezet c.q. benut. De gemeente Midden-Drenthe dient, meer dan nu het geval is, te kunnen ingrijpen. Het is niet meer van deze tijd om voorzieningen waar onvoldoende vraag naar /behoefte aan is zonder meer in stand te houden.

Anderzijds dient de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties zowel in fysieke als in randvoorwaardelijke zin te worden gewaarborgd. In *fysiek* opzicht gaat het hierbij om een goede geografische spreiding van accommodaties over de verschillende kernen van de gemeente rekening houdend met de belangrijkste bevolkingsconcentraties. Een ander element van fysieke toegankelijkheid betreft de toegankelijkheid van gebouwen voor verschillende doelgroepen, in het bijzonder voor minder validen.

Toegankelijkheid en bereikbaarheid in randvoorwaardelijke zin ziet erop toe dat eenieder ook daadwerkelijk op een laagdrempelige manier van de buitensportaccommodaties gebruik kan maken. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het hanteren van maatschappelijke tarieven zodat de financiële drempels om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten worden beperkt.

Capaciteit nu en in de toekomst

De buitensportaccommodaties kunnen grofmazig worden onderverdeeld in een tweetal onderdelen: de velden en omliggende bossages enerzijds (groen) en de club-, kleed- en scheidsrechtersvoorzieningen anderzijds (grijs). De capaciteit wordt berekend op basis van de planningsnormen van de sportbonden of de NOC*NSF normen. Daarbij wordt uitgegaan van de (toekomstige) *vraag* van gebruikers.

In het kader van het vaststellen van de benodigde capaciteit worden voor de gemeente Midden-Drenthe rondom het tweetal thema's *velden* en *kleed- en scheidsrechtersvoorzieningen* enkele kaders voorgesteld:

- Het aantal benodigde velden wordt bepaald op basis van speeldag(en), ledental en teamsamenstelling en aan de hand van de bespelingsnormen van de sportbonden en NOC*NSF vastgesteld.
- Hoofd-, wedstrijd en trainingsvelden met daarbij behorende inrichting worden aangelegd volgens NOC*NSF eisen (Handboek Sportaccommodaties). Hierbij wordt het standaardpakket gehanteerd. Stichtingskosten van deze accommodaties komen voor rekening van de gemeente Midden-Drenthe. Additionele investeringen daarentegen zijn voor rekening van de betreffende vereniging.

Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan duurdere afrastering in verband met ophangen van reclameborden, lichtinstallaties van niet-trainingsvelden, een extra bestuurskamer et cetera.

- Het aantal kleed- en scheidsrechterkamers wordt gebaseerd op het aantal benodigde velden met de daar bijbehorende NOC*NSF norm.
- Kleedaccommodaties zijn ingericht volgens NOC*NSF eisen (Handboek Sportaccommodaties). Hierbij wordt het standaardpakket gehanteerd (waaronder CV, warmwatervoorziening, et cetera).

De gemeente kan middels het voorgaande de basiskwaliteit van buitensportaccommodaties “garanderen”. De landelijke NOC*NSF planningsnormen worden puur indicatief gebruikt als richtlijn, omdat deze uitgaat van landelijke ervaringscijfers en gemiddelde bespelingsintensiteit. Lokale omstandigheden kunnen hier eventueel van afwijken.

De gemeente Midden-Drenthe zou de volgende toetsingscriteria kunnen hanteren bij de overweging om tot realisatie van *nieuwe* basisvoorzieningen (of uitbreiding) over te gaan:

- er is sprake van ondercapaciteit bij de vereniging op basis van de landelijke norm van NOC*NSF of de betreffende sportbond (bij het voorzien in meer velden, volgen automatisch, conform norm, meer kleedaccommodaties),
- de extra benodigde capaciteit is *structureel* van aard. Dit dient aangetoond te worden door middel van een door de vereniging op te stellen meerjarenperspectief of beleidsplan waaruit deze structurele behoefte blijkt, eventueel over een periode van meerdere jaren;
- het is passend binnen de visie, financiële en ruimtelijke middelen van de gemeente Midden-Drenthe.

Verder worden per situatie relevante lokale factoren meegenomen in de beoordeling, zoals bijvoorbeeld het algemeen maatschappelijk belang.

Kwaliteitsbeoordeling

Wil de gemeente Midden-Drenthe de kwaliteit van velden en voorzieningen garanderen, dan kan ze deze het best koppelen aan de minimale eisen van de sportbonden en NOC*NSF. De verenigingen kunnen dan op een veilige en functionele manier hun sport beoefenen. Daarvoor zijn twee soorten werkzaamheden nodig: renovatie en herstel.

De gemeente Midden-Drenthe heeft het onderhoud van de bij haar in bezit zijnde velden tegen vaste afspraken en onderhoudsschema's ondergebracht bij de firma Alescon. Elk jaar wordt door betrokken partijen het geplande onderhoud uitgevoerd waarbij wordt gecontroleerd of dankzij intensiever/extensiever gebruik de onderhoudsfrequentie en aard van de werkzaamheden moet worden bijgesteld. Eventuele aanpassing van het meerjaren onderhoudsplan worden gedaan op basis van deze kwaliteitsscan.

De verenigingen bij wie de velden in zelfbeheer zijn hebben veelal ook een overeenkomst afgesloten met Alescon. Echter, op dit moment is niet bekend tegen welke afspraken en kwaliteitsnormen dit onderhoud is uitbesteed. Hierdoor kan de gemeente de kwaliteit van deze velden, in tegenstelling tot haar eigen velden, niet garanderen.

3.3.4 Eigendom, onderhoud en beheer

Bij de gemeente Midden-Drenthe is er op dit moment feitelijk sprake van 2 richtingen waarbij accommodaties óf bij de gemeente in eigendom zijn óf deze door middel van een

erfpachtovereenkomst en/of recht van opstal langdurig zijn overgedragen aan verenigingen en/of stichtingen.

Terug naar één beleidslijn

Het voorstel richting de toekomst is om beide richtingen samen te brengen binnen één heldere beleidslijn. Uitgangspunt van deze beleidslijn is dat de eigendom van alle basissportvoorzieningen in principe bij de gemeente Midden-Drenthe ligt. Waar diverse gemeenten ontwikkelingen als het deprivatiseren van buitensportaccommodaties reeds in gang hebben gezet of zelfs al hebben doorgevoerd, stelt ook NOC*NSF in recente onderzoeken en rapporten vast dat het gebruik van buitensportaccommodaties niet langer exclusief is voorbehouden aan de traditionele verenigingen vanwege onder andere een bredere inzetbaarheid van maatschappelijke voorzieningen door het intensiever benutten van de accommodatie door medegebruik door bewegingsonderwijs, buitenschoolse opvang, sportstimulering et cetera. Enkele verenigingen in de gemeente Midden-Drenthe zijn hiermee reeds gestart, maar dit zou nog nadrukkelijk kunnen worden versterkt.

Door het in eigendom hebben c.q. terug in eigendom nemen (bijvoorbeeld na afloop van de huidige erfpachtovereenkomsten) kan de gemeente maximale controle en regie uitoefenen over haar (maatschappelijke) voorzieningen. Vanuit het oogpunt van behoud van de gemeentelijke grondpositie en mogelijke sturing op grondbeleid wordt daarom voorgesteld in de toekomstige situatie de grondeigendom van velden te allen tijde bij de gemeente te houden.

Ditzelfde geldt in de basis ook voor cultuurtechnisch onderhoud aan velden, dat in beginsel vakkennis en –specialisme vereist. Dit wijst ook de huidige praktijk uit, waarbij zowel de gemeente als ook vrijwel alle verenigingen die in principe de velden in 'zelfbeheer' hebben de onderhoudswerkzaamheden overdragen aan Alescon (alleen de Stichting Sportvoorzieningen Wijster doet dit niet). Ook de eigendom van de kleedaccommodaties (als zijnde een basisvoorziening) ligt in principe bij de gemeente.

De verenigingen huren deze basissportvoorzieningen (zoals de velden maar dus ook de kleedkamers) van de gemeente, die op haar beurt vanuit haar eigenaarsrol verantwoordelijk is voor het groot onderhoud.

Eventuele nevenvoorzieningen (waaronder in de toekomstige situatie ook de kantine zal komen te vallen) worden door betreffende verenigingen zelf gerealiseerd, gefinancierd, beheerd / geëxploiteerd en in stand gehouden. Middels 'opstalconstructies' kunnen betreffende voorzieningen in eigendom bij de verenigingen worden gebracht, die vervolgens zelf zorg dienen te dragen voor beheer en onderhoud van deze voorzieningen. Alle verenigingen zijn daarnaast volledig verantwoordelijk voor het klein onderhoud op en rondom de velden (lijnen trekken, schoonhouden velden, etc.).

Maatwerk door zelfbeheer

Binnen de gedachte om te kiezen voor één beleidslijn, waarbij alle basisvoorzieningen bij de gemeente in eigendom zijn, staat de gemeente wel nadrukkelijk open voor het maken van maatwerkafspraken met bespelende verenigingen omtrent beheers- en onderhoudswerkzaamheden. Het uitgangspunt was niet harmonisatie, maar transparantie, gelijkheid en eerlijkheid.

Indien blijkt dat een vereniging de wens heeft én in staat wordt geacht om bepaalde groot onderhoudstaken aan opstellen en/of velden uit te voeren, dan is de gemeente bereid de mogelijkheden te bezien of er een win-win situatie kan worden gecreëerd. Beheer- en onderhoudstaken en bevoegdheden kunnen in dat geval (tegen een passende vergoeding) worden overgedragen aan verenigingen. Het verschil ten opzichte van de huidige situatie is echter dat de uiteindelijke eigendom van in ieder geval de velden ook in deze gevallen bij de

gemeente blijft. Ten aanzien van de eigendom van de kleeaccommodaties kan in overleg met verenigingen wel worden gezien of deze kan worden overgedragen.

Het is richting de toekomst van belang om te beseffen dat, bij een eventuele hernieuwde overdracht van eigendom en beheer, de ene vereniging beter in staat is om aan zijn reguliere onderhoudsverplichtingen te voldoen, dan de andere. Sportverenigingen verschillen onderling in hun vermogen (letterlijk en figuurlijk) om voor dit regulier onderhoud zorg te dragen.

Bij het huidige zelfbeheer dat in de gemeente Midden-Drenthe onder de diverse verenigingen wordt toegepast is niet voorzien in een instrumentarium ten behoeve van een controlefunctie door de gemeente. De gemeente heeft formeel gezien wel het recht om te allen tijde de accommodatie te betreden, maar maakt hier in de praktijk niet tot nauwelijks gebruik van. Daarnaast is het nog maar de vraag of de gemeente vervolgens, bij het constateren van ongewenste toestanden, ook daadwerkelijk iets kan afdwingen. Ook heeft de gemeente géén enkel inzicht in de financiën bij de ontvangende partijen. Dit heeft geresulteerd in het ontbreken van inzicht in de financiële huishouding van 'zelfbeheer-verenigingen' ten aanzien van het onderhoud en de reserves ten behoeve van vervanging en renovatie. Hierdoor heeft de gemeente momenteel geen zicht op mogelijke (financiële) risico's ten aanzien van de instandhouding van de verzelfstandigde accommodaties.

Bij eventuele toekomstige vormen van zelfbeheer dienen hiertoe nadrukkelijk afspraken te worden gemaakt. Hierbij kan worden gedacht aan het jaarlijks verstrekken van financiële overzichten alsmede het aanleveren van onderhoudsoverzichten door de vereniging aan de gemeente. Hierdoor kan de vereniging de voordelen van het zelfbeheer genieten (zelfwerkzaamheid), maar is de gemeente tevens in staat om de 'voortgang' van het zelfbeheer te monitoren.

Resumerend

Het moet principieel niet uitmaken wie uiteindelijk de werkzaamheden uitvoert c.q. laat uitvoeren (gemeente dan wel vereniging) als dit maar op basis van heldere en transparante afspraken gestalte krijgt en het voor alle partijen helder en inzichtelijk is op welke wijze de middelen worden besteed en tot welke resultaten dit leidt. Alleen op die manier kan ook daadwerkelijk een uitspraak worden gedaan over de vraag of alle middelen doelmatig worden besteed.

Om de beleidslijn nader te visualiseren is navolgend een matrix gepresenteerd waarin ten aanzien van de onderdelen 'velden', 'kleedkamers' en 'kantine' is weergegeven wat de gemeentelijke beleidslijn is en welke maatwerkafspraken er daarnaast mogelijk zijn. Belangrijk hierbij te vermelden is dat het gepresenteerde beleidskader alleen geldt voor basissporten c.q. basissportvoorzieningen.

	Eigendom & beheer bij de gemeente	Eigendom bij gemeente, beheer bij vereniging	Eigendom en beheer bij de vereniging
Velden	Gemeentelijke beleidslijn: Eigendom en beheer van de velden is bij de gemeente ondergebracht. Verenigingen betalen huur voor gebruik van de velden.	Maatwerk: Beheer kan bij win-win worden overgedragen. Wel dient nadrukkelijk terugkoppeling over MOP en financiën plaats te vinden.	Maatwerk: In principe geen optie. De eigendom blijft altijd bij de gemeente achter. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan op basis van maatwerk hieraan invulling worden gegeven.
Kleedkamers	Gemeentelijke beleidslijn: Eigendom en beheer van de kleedkamers is bij de gemeente ondergebracht. Verenigingen betalen huur voor gebruik van de kleedkamers.	Maatwerk: Beheer kan bij win-win incl. onderhoudsbijdrage worden overgedragen. Wel dient nadrukkelijk terugkoppeling over MOP en financiën plaats te vinden. Daarnaast kleedkamers huren.	Maatwerk: Beheer en eigendom kan bij win-win incl. aangepaste onderhoudsbijdrage worden overgedragen. Wel dient nadrukkelijk terugkoppeling over MOP en financiën plaats te vinden.
Kantine	Maatwerk: In principe geen optie. Kantine kan bij uitzondering de gemeente in eigendom en beheer blijven. In dat geval dient de gebruiker de kantine kostprijsgerelateerd te huren.	Maatwerk: In principe geen optie. Eigendom kan bij uitzondering bij de gemeente blijven. In dat geval dient de gebruiker de kantine kostprijsgerelateerd te huren en daarnaast zelf te onderhouden.	Gemeentelijke beleidslijn: Eigendom en beheer van de kantine is bij de verenigingen ondergebracht. Ze dragen zelf zorg voor realisatie en instandhouding.

3.3.5 Tarieven en subsidies

In de lijn van de beleidslijn wordt tenslotte tevens voorgesteld om de tariefstructuur zodanig vorm te geven dat er sprake is van optimale transparantie en solidariteit zonder dat daarbij de sport financieel onmogelijk wordt voor de inwoners van Midden-Drenthe.

Uitgangspunt is een geharmoniseerde tariefstructuur waarbij een heldere, reële en rechtvaardige grondslag voor de tariefbepaling wordt gehanteerd. Voor deze geharmoniseerde tariefstructuur wordt uitgegaan van een kostprijsgeoriënteerde methodiek. Hiermee wordt bedoeld dat de hoogte van de tarieven wordt *gerelateerd* aan de kosten die door de gemeente Midden-Drenthe worden gemaakt om de accommodaties als eigenaar in stand te houden. Om de laagdrempelige toegang te waarborgen, zal er geen sprake zijn van volledig dekkende tarieven, maar wordt op basis van dekkingspercentages voor de verschillende accommodaties slechts een bepaald gedeelte van de werkelijke kosten doorbelast aan de eindgebruikers.

De grondslag voor het tariefstelsel op basis van een kostprijsgeoriënteerde structuur is als volgt:

- bepalen kostprijs en doorbelasting naar veld;
- bepalen dekkingspercentages;
- mogelijkheden tot prijsdifferentiatie tussen type velden;
- relatie met subsidiestelsel aanbrengen.

Het *tarievenstelsel* geldt voor alle verenigingen en gebruikers van de buitensportaccommodaties in de gemeente Midden-Drenthe. Hierdoor bestaat in beginsel geen ruimte om in financiële zin tegemoet te komen aan bepaalde verenigingen die een grote bijdrage leveren aan de

gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Echter, door het tariefstelsel te combineren met *directe subsidievormen* wordt aan verenigingen een financiële prikkel gegeven om zich positief te onderscheiden. In dit verband kan gedacht worden aan (directe) outputgerichte waarderingssubsidies zoals beloning voor zelfwerkzaamheid c.q. het overnemen van onderhoudswerkzaamheden.

Ook het aantal actieve leden uit bevolkingsgroepen met een achterstand of het aantal het aantal actieve vrijwilligers danwel deskundigheidsbevordering kan worden gestimuleerd door middel van subsidiëring. Daarnaast kunnen stimulerings- en projectsubsidies worden verstrekt aan verenigingen met ideeën om nieuwe activiteiten of evenementen te ontwikkelen die een positieve bijdrage leveren aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen.

3.4 Implementatie

Op basis van de in voorgaande paragraaf gepresenteerde beleidslijn worden navolgend de vervolgstappen voor de gemeente Midden-Drenthe nader uitgewerkt. Deze stappen kunnen worden onderverdeeld in een tweetal trajecten.

Enerzijds dienen de huidige geconstateerde discrepanties te worden aangepast zodat alle gebruikers zo snel mogelijk op basis van een eerlijke, transparante en evenredige wijze worden belast c.q. gecompenseerd.

Anderzijds dienen nu reeds diverse voorbereidingen te worden getroffen zodat richting de toekomst alle verenigingen binnen de voorgestelde beleidslijn kunnen worden gevoegd. Navolgend is aan beide trajecten nader uitwerking gegeven.

3.4.1 Korte termijn aanpassingen

Uit de in hoofdstuk 2 gepresenteerde bevindingen is vast komen te staan dat ten aanzien van de huidige situatie omtrent eigendom, beheer, tarifiering c.q. subsidiëring er niet in alle gevallen sprake is van een eerlijke, evenwichtige, gelijkwaardige en transparante behandeling van de verschillende gebruikers.

Met name de verenigingen waarbij er sprake is van gedeeltelijk zelfbeheer, en dan in het bijzonder SV Hoogersmilde en vv Smilde '94, worden in vergelijking met de overige verenigingen (gemeentelijk beheer dan wel volledig zelfbeheer) onevenredig belast. Om deze situaties op korte termijn gelijk te trekken worden navolgende aanpassingen van de huidige afspraken voorgesteld:

Sportcomplex Hoogersmilde – SV Hoogersmilde (omnivereniging)

SV Hoogersmilde heeft de lichtmasten, tribune en de opslagloods in eigendom. Daarnaast draagt de vereniging zorg voor beheer en onderhoud van deze voorzieningen. Voor de lichtmasten wordt hiermee afgeweken van het beleid dat ten aanzien van de overige verenigingen wordt toegepast. Voorstel is dan ook dat de gemeente ten aanzien van dit onderdeel de vereniging compenseert.

Hiertoe bestaan er 2 mogelijkheden:

- de lichtmasten worden - tegen een nader te bepalen bedrag - in eigendom overgedragen aan de gemeente Midden-Drenthe. Vanaf dat moment draagt de gemeente zorg voor onderhoud aan en renovatie/vervanging van de lichtmasten en neemt de gemeente de energiekosten van de lichtmasten in het vervolg ook voor zijn rekening ;

- de lichtmasten blijven (vooralsnog) bij SV Hoogersmilde in eigendom, maar de vereniging ontvangt van de gemeente een tegemoetkoming in de kosten die zij hiertoe jaarlijks dient te maken (onderhoud, renovatie en energiekosten). Op het moment dat de lichtmasten aan vervanging toe zijn kan de gemeente de nieuwe lichtmasten plaatsen, waardoor de eigendomssituatie vanaf dat moment alsnog gelijk wordt geschakeld aan de overige verenigingen in Westerbork en Smilde.

Ten aanzien van de tribune en de opslagloods vindt geen compensatie plaats aangezien dit niet als basisvoorziening bij de sportvelden wordt beschouwd.

Een tweede aspect dat aanpassing behoeft betreft het feit dat SV Hoogersmilde jaarlijks een huurbedrag van circa € 3.000,- dient te voldoen voor gebruik van de kantine en de kleedaccommodaties in de multifunctionele accommodatie De Bosrand. Ook voert de vereniging zelf het klein onderhoud aan de binnenkant van de kantine en de kleedaccommodaties uit. Wel ontvangt de vereniging een vergoeding van € 800,- per jaar voor de schoonmaak van de kantine.

De overige gebruikers van gemeentelijke opstallen in de gemeente Midden-Drenthe (te weten de Westerborkse verenigingen) krijgen dezelfde faciliteiten om niet of slechts tegen een symbolische bijdrage van 1 euro ter beschikking gesteld. Daarnaast hoeven deze gebruikers alleen de binnenzijde van de kantine te onderhouden en verzorgt de gemeente het totale onderhoud (binnen en buiten) van de kleedkamers.

Om dit meer op één lijn te brengen wordt voorgesteld dat ook SV Hoogersmilde op dezelfde wijze als de Westerborkse verenigingen wordt behandeld. De kantine en kleedkamers worden in de toekomst om niet beschikbaar gesteld dan wel tegen een symbolische bijdrage van € 1,- euro verhuurd. Daarnaast zal de gemeente het gehele onderhoud alsmede de energiekosten die samenhangen met de kleedkamers voor haar rekening nemen. De schoonmaakvergoeding die de vereniging nu nog ontvangt komt te vervallen.

Toekomstige situatie - kosten voor de vereniging:

- Huurkosten velden (standaard tarief, inclusief lichtmasten).
- Géén huurkosten kantine en kleedkamers of symbolische huur van € 1,-
- GWE-kosten van de kantine (naar gelang gebruik).
- Schoonmaakkosten kantine en kleedkamers (eigen kosten).
- Onderhoudskosten interieur en inventaris kantine (eigen kosten).
- Kapitaallasten tribune en opslagloods.
- Onderhoudskosten tribune en opslagloods.

Wat krijgen ze hiervoor:

- Niets, geen jaarlijkse bijdrage.

Sportcomplex 't Kyllot De Smelte, Smilde – vv Smilde '94

Vv Smilde '94 draagt zelf zorg voor beheer en onderhoud van de eigen kantine en de 4 kleedkamers die in het verleden door de vereniging zelf zijn gerealiseerd. De vereniging ontvangt voor dit zelfbeheer géén vaste, reguliere onderhoudsbijdrage terwijl zij feitelijk precies dezelfde werkzaamheden uitvoert als de verenigingen die de accommodaties in eigendom hebben. Daarnaast huurt de vereniging nog 4 kleedkamers van de gemeente, die onderdeel uitmaken van de sporthal die op het sportcomplex staat. Omdat deze kleedkamers ook door scholen worden gebruikt, ontvangt vv Smilde jaarlijks een vergoeding voor de schoonmaakwerkzaamheden die door de vereniging worden verricht.

Om deze situatie in lijn te brengen met de overige verenigingen wordt voorgesteld om ook aan vv Smilde '94 een – nader te bepalen - exploitatievergoeding te verstrekken voor het zelfbeheer van de kantine en de kleedkamers die bij de vereniging in eigendom zijn. Dit overeenkomstig de exploitatievergoeding die de verenigingen van de voormalige gemeente Beilen ontvangen voor het zelf beheren, onderhouden, renoveren en/of vervangen van voornoemde opstallen.

Ten aanzien van de 4 kleedkamers in de sporthal (die vv Smilde '94 momenteel huurt van de gemeente) wordt voorgesteld om aan te sluiten bij de wijze waarop de oud-Westerborkse verenigingen en in de toekomst ook SV Hoogersmilde worden belast. Voorstel is om deze kleedkamers niet langer aan de vereniging tegen het huidige bedrag te verhuren maar deze, net als bij de oude Westerborkse verenigingen, om niet beschikbaar te stellen of tegen een symbolische bijdrage van € 1,- aan vv Smilde '94 te verhuren. In dat kader wordt wel voorgesteld de schoonmaakkbijdrage voor de kleedkamers te schrappen.

Toekomstige situatie – kosten voor de vereniging:

- Huurkosten velden en verlichting (standaard tarief).
- Géén huurkosten kleedkamers sporthal of symbolische huur € 1,-
- GWE-kosten van de kantine én eigen kleedkamers (naar gelang gebruik).
- Schoonmaakkosten kantine en (alle) kleedkamers.
- Kapitaallasten kantine en eigen kleedkamers.
- Onderhouds- en vervangingskosten opstallen kantine en eigen kleedkamers.
- Onderhouds- en vervangingskosten interieur en inventaris kantine en eigen kleedkamers.

Wat krijgen ze hier voor terug:

- Exploitatiebijdrage voor zelfbeheer kantine en eigen kleedkamers.

Ten aanzien van de beide voornoemde wijzigingen wordt tenslotte voorgesteld dat de gemeente (bij positieve besluitvorming) de wijzigingen in beheer en eigendom alsmede de eventueel daarmee samenhangende financiële wijzigingen niet met terugwerkende kracht zal invoeren maar slechts vanaf het moment van instemming zal verrekenen. Dit gezien het feit dat de ontstane verschillen hun oorsprong vinden in de omstandigheid dat de gemeente Midden-Drenthe voortkomt uit 3 gemeenten met ieder hun eigen accommodatiebeleid en (onevenredige) verschillen tussen verenigingen daardoor onvermijdelijk zijn.

Voor de overige verenigingen worden op dit moment geen aanpassingen voorgesteld, deze zullen (net als beide voornoemde verenigingen) op termijn in de nieuwe beleidslijn gaan meelopen.

3.4.2 Structurele beleidsvoorstellen

In aanvulling op de in de voorgaande paragraaf gepresenteerde korte termijn aanpassingen is in navolgende paragraaf tenslotte meer in detail invulling gegeven aan de acties die worden voorgesteld om de gepresenteerde beleidslijn te gaan implementeren.

Uitgaande van het feit dat de gemeente Midden-Drenthe wenst in te stemmen met het in paragraaf 3.3 gepresenteerde beleidskader, kunnen navolgende beleidsvoorstellen en acties worden benoemd:

Basissporten en basisvoorzieningen

- Voorgesteld wordt om voor de buitensport formeel vast te stellen dat voetbal, korfbal en tennis als basissport (met bijbehorende basissportvoorzieningen) worden betiteld en diensgevolge in de toekomst door de gemeente Midden-Drenthe zullen worden gefaciliteerd c.q. (financieel) zullen worden ondersteund. Ten behoeve van een nadere aanduiding van hetgeen tot een basissportvoorziening mag worden beschouwd wordt verwezen naar het schema in paragraaf 3.3.2.
- Bijzondere omstandigheden doen zich voor bij de tennissport. Hiertoe wordt voorgesteld dat deze sport wel als een basissport wordt betiteld, maar dat alleen de bijbehorende tennisvelden als een basissportvoorziening worden aangemerkt. Als gevolg hiervan kunnen de tennisverenigingen ten behoeve van realisatie, beheer en exploitatie van de tennisvelden een beroep doen op de gemeente Midden-Drenthe. De kleedaccommodaties en het clubgebouw zijn echter de verantwoordelijkheid van de vereniging zelf.

Capaciteit en kwaliteit

- Voorgesteld wordt om een doorkijk te ontwikkelen ten aanzien van de toekomstige behoefte aan sportaccommodaties in de gemeente Midden-Drenthe. Dit gezien het feit dat de gemeente Midden-Drenthe is gelegen binnen een krimp-regio en er als gevolg van deze ontwikkeling een aanpassing van het accommodatieaanbod nodig zal zijn. Een dergelijke behoeftebepaling aan sportaccommodaties geeft de gemeente de gelegenheid om regie op haar accommodatieaanbod te voeren en te anticiperen op behoefte. In geval van teruglopende behoefte (door krimp van de bevolking, wijzigingen in samenstelling van vereniging etc.) moet de gemeente in kunnen ingrijpen en accommodaties terug kunnen nemen dan wel zich kunnen onthouden van verdere investeringen aan accommodaties.
- Ten aanzien van de huidige en toekomstige capaciteit wordt voorgesteld om ten behoeve van het bepalen van het aantal benodigde velden de speeldag(en), ledentallen en teamsamenstelling te hanteren waarna aan de hand van de bespelingsnormen van de sportbonden en NOC*NSF de benodigde capaciteit kan worden vastgesteld.
- Ten aanzien van de huidige en toekomstige kwaliteit wordt aangesloten bij de eerder genoemde onderverdeling in basissporten en basissportvoorzieningen waarna ten behoeve van het bepalen van het kwaliteitsniveau de richtlijnen van de sportbonden alsmede van NOC*NSF eisen (Handboek Sportaccommodaties) worden gevolgd. Stichtingskosten van deze accommodaties komen voor rekening van de gemeente Midden-Drenthe. Additionele investeringen daarentegen zijn voor rekening van de betreffende vereniging.

Eigendom, onderhoud en beheer

- Ten behoeve van de verschillende mogelijkheden inzake het organiseren van eigendom, onderhoud en beheer wordt voorgesteld de beleidslijn zoals visueel weergegeven in paragraaf 3.3.4 als uitgangspunt te hanteren.
- Ten behoeve van het volledig in beheer en eigendom overdragen van de kantine zal per accommodatie nader worden bekeken hoe dit het beste in de praktijk kan worden uitgewerkt. Hiertoe dient een implementatieplan te worden opgesteld. Daar waar bijvoorbeeld sprake is van een geïntegreerde bouwkundige voorziening kan eventueel een kadastrale splitsing plaatsvinden om het kantinegedeelte te scheiden van het overige gebouwdeel.

Mocht dit niet mogelijk of wenselijk zijn dan kan eventueel worden overwogen om de gehele opstal (kantine + geïntegreerde kleedkamers) aan de betreffende vereniging in eigendom over te dragen en een bijbehorende exploitatiebijdrage voor het beheren en onderhouden van het kleedkamergedeelte aan de vereniging te verstrekken.

In aanvulling daarop wordt voorgesteld in geval van toekomstige overdracht van eigendom (zelfbeheer) enkele aanvullende afspraken c.q. bepalingen vast te stellen. Dit betreffen de volgende:

- Uitgangspunt is dat eventuele nieuwe zelfbeheerafspraken voor een periode van maximaal 10 jaar zullen worden afgesloten. Goede afspraken en garanties met betrekking tot investeringen en compensatie (zie navolgende bullets) moeten een solide exploitatie en een degelijk onderhoudsniveau van accommodaties borgen. Een periode van 30 jaar biedt onvoldoende flexibiliteit om te reageren en in te spelen op eventuele tussentijdse wijzigingen ten aanzien van gewijzigd gemeentelijk beleid, veranderende behoefte c.q. capaciteit en overige financiële ontwikkelingen.
- Uitgangspunt is dat partijen die in het kader van overdracht van eigendom en beheer van velden en/of opstallen een bijdrage van de gemeente Midden-Drenthe ontvangen, aan de gemeente jaarlijkse inzage verstrekken in de besteding van deze middelen alsmede in de stand van een eventuele financiële (onderhouds)reserve die op basis van deze verstrekte middelen door de vereniging wordt aangehouden.
- In nieuw te sluiten overeenkomsten worden aanvullende afspraken gemaakt over de wijze waarop en de mate waarin accommodaties na afloop van de erfpachtovereenkomst bij de gemeente Midden-Drenthe terugkomen. Hierbij dienen onder meer de navolgende aspecten nader te worden vastgelegd;
 - er dient te worden opgenomen of en zo ja in welke mate er door de vereniging een boekhoudkundige voorziening moet worden aangehouden;
 - daarnaast dienen heldere verlengingsgaranties te worden verstrekt (bij goed presteren is het uitgangspunt dat wederom met 10 jaar wordt verlengd). Indien deze niet aanwezig zijn zullen vereniging nooit genegen zijn een optimaal onderhoudsniveau na te streven;
 - mocht onverhoopt toch sprake zijn van het beëindigen van een overeenkomst (hetgeen impliceert dat de accommodaties terug komen naar de gemeente) dan moet voor alle partijen helder zijn op welke wijze een eventuele nog aanwezige boekwaarde wordt verrekend;
 - en in dit kader moet ook zijn worden vastgelegd wat er in dat geval gebeurt met een nog aanwezige boekhoudkundige voorziening;

- verenigingen dienen voor hun accommodatie een MOP te laten opstellen c.q. te laten aanhouden en op basis hiervan jaarlijks het groot onderhoud te laten verrichten. In principe kan er op die manier nooit sprake (meer) zijn van achterstallig onderhoud.

Met het merendeel van de huidige verenigingen die de accommodaties in eigendom hebben, zijn erfpachtovereenkomsten afgesloten met een looptijd van 30 jaar. Deze overeenkomsten en de daarin opgenomen afspraken en verplichtingen dienen gedurende deze looptijd over en weer te worden gerespecteerd en bieden daardoor weinig formele ruimte voor aanpassingen. Echter, het staat de gemeente Midden-Drenthe natuurlijk te allen tijde vrij om, al-dan-niet op basis van de nieuwe beleidslijn, met de verenigingen in contract te treden en te bezien op welke wijze een (tussentijdse) aanpassing of bijstelling van de overeenkomst mogelijk is. Mochten verenigingen hier op dit moment niet aan mee willen werken dan treedt het beleidskader in principe pas in werking na beëindiging van de huidige overeenkomst.

Tarieven en subsidies

- Uit een analyse van de huidige tarieven van de buitensportvelden, die door de gemeente worden verhuurd aan de verschillende sportverenigingen, is vast komen te staan dat de tarieven voor wedstrijdvelden zich aan de onderkant van de markt bevinden, maar de tarieven voor trainingsvelden daarentegen hoger zijn dan in de omliggende gemeenten.
- Daarnaast is geconstateerd dat de gemeente Midden-Drenthe, als een van de weinige gemeenten in de regio, de kleedaccommodaties om niet beschikbaar stelt aan de verenigingen en de kosten van gas, water en elektra van veldverlichting en kleedkamers voor haar rekening neemt.
- Ondanks deze constatering wordt niet voorgesteld om de tarieven per omgaande aan te passen. Wel wordt geadviseerd om in overweging te nemen dat de gemeente hiermee haar verenigingen ruim (indirect) subsidieert. Bij een eventuele herijking van tarieven en/of subsidies kan hierin indien gewenst een aanpassing worden doorgevoerd. Eventueel kunnen extra inkomsten (als gevolg van verhoogde tarieven) worden aangewend om *directe subsidiëring* toe te passen door verenigingen die bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelstellingen extra financieel te ondersteunen. Op die manier vloeien extra middelen uit de sport ook weer terug naar de sport, maar wordt voor de gemeente een extra sturingsinstrument (en prikkel) gecreëerd om verenigingen die zich bijzonder onderscheiden ook extra te belonen.
- Tenslotte wordt voorgesteld dat de gemeente, mede op basis van het nieuw te verkrijgen financiële inzicht van de verenigingen die de accommodaties in eigendom hebben, uitwerking geeft aan een integrale kostprijsbepaling van alle gemeentelijke sportaccommodaties (dus zowel die in gemeentelijk eigendom zijn als die via zelfbeheer bij de verenigingen zijn ondergebracht).
- Op die manier krijgt de gemeente maximaal inzicht in de kosten die met elke accommodatie zijn gemoeid zodat op termijn bij een eventuele wijziging van de beheervorm (in eigendom bij vereniging of juist terug naar de gemeente) een goede inschatting kan worden gemaakt van de kosten die hiermee gepaard gaan. Uitgangspunt hierbij is dat te allen tijde gestreefd wordt naar een win-win situatie.

Resumerend

Gezien het feit dat met diverse gebruikers van sportaccommodaties in de gemeente Midden-Drenthe langjarige afspraken zijn gemaakt, zal het wellicht niet mogelijk zijn om alle voorgestelde aanpassingen per direct voor alle gebruikers in te voeren. Hierdoor zal er op korte termijn naar verwachting ook geen financieel voordeel te behalen zijn. Sterker nog; gezien de

geconstateerde ongelijkheden zal het in eerste instantie zelfs extra geld kosten om een en ander helder, transparant, eerlijk en evenwichtig in te richten.

Een dergelijke investering kan worden gepleegd vanuit de gedachte “investeren in de toekomst”. Op termijn zal beheer en exploitatie van de buitensportvoorzieningen door een betere regie en een hogere mate van beheersing en controle, naar verwachting kostenefficiënter kunnen plaatsvinden. Het op korte termijn vaststellen en implementeren van de voorgestelde beleidslijn en het vervolgens opstellen van een implementatieplan biedt direct de mogelijkheid om bij herijking van bestaande afspraken (dan wel het noodzakelijkerwijs aangaan van nieuwe afspraken) de voorgestane visie in de praktijk te brengen en daarmee een aanvang te maken met het langjarige harmonisatietraject.

Hoevelaken, 2 mei 2012

Overzicht accommodaties

Bijlage 1

Gemeentelijk beheer								
Naam sportcomplex	Gebruikers	Voorzieningen	Verlichting	Eigendom gebouwen	Eigendom velden	Beheer gebouwen	Beheer velden	Bijzonderheid
Sportcomplex Meerweg Hijken	HHCombi (voorheen voetbalvereniging Hijker Boys)	2 wedstrijdvelden, waarvan 1 trainingsveld kleedaccommodatie kantine	trainingsveld verlicht	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	Fusie met Halen
Sportcomplex De Perkenlag (in Westerbork)	voetbalvereniging VKW	4 wedstrijdvelden, 2 trainingsvelden, kleedaccommodatie, kantine	2 trainingsvelden verlicht	gemeente	gemeente	nog geen afspraken	gemeente	
Sportcomplex Nieuw-Balinge	voetbalvereniging Nieuw-Balinge	2 wedstrijdvelden, 1 trainingsveld, kleedaccommodatie, kantine	1 wedstrijd- en trainingsveld verlicht	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	
Sportcomplex De Roskamp Witteveen	voetbalvereniging Witteveense Boys '67	1 wedstrijdveld, 1 trainingsveld, 1 oefenhoek kleedaccommodatie kantine	Alle velden verlicht	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	
Deels zelfbeheer								
Naam sportcomplex	Gebruikers	Voorzieningen	Verlichting	Eigendom gebouwen	Eigendom velden	Beheer gebouwen	Beheer velden	Bijzonderheid
Sportcomplex 't Kyllot - De Smelte in Smilde	voetbalvereniging Smilde '94	3 wedstrijdvelden, 1 jeugdveld, 1 trainingsveld, 1 kunstgrasveld (afgekeurd!), kleedaccommodatie kantine	trainingsvelden verlicht	Recht van opstal bij vereniging	gemeente	Smilde '94	gemeente	Maken kleedkamers buitensport in de Smeltehal schoon
Sportcomplex Hoogersmilde	omnivereniging Hoogersmilde SV (voetbal, handbal, volleybal en gymnastiek)	2 wedstrijdvelden, 1 jeugdveld, 1 trainingsveld kleedaccommodatie	Alle velden verlicht	Recht van opstal bij vereniging; tribune, oude kleedkamers en schuurtje	gemeente	SVH	gemeente	De voetbal maakt gebruik van de kantine in MFA De Bosrand
Sportcomplex Bovensmilde aangrenzend MFA De Spil	voetbalvereniging BSW	2 wedstrijdvelden, 1 trainingsveld, 1 oefenhoek, MFA De Spil Bovensmilde	1 wedstrijd en 1 oefenhoek verlicht	Recht van opstal bij stichting	gemeente	Stichting	gemeente	BSW maakt gebruik van kantine en kleedaccommodatie in de MFA

Zelfbeheer						
Naam sportpark	Gebruikers	Voorzieningen	Verlichting	Eigendom gebouwen en velden	Beheer gebouwen Beheer velden	Bijzonderheid
Sportpark Noord-West Beilen	voetbalverenigingen Fit Boys en Beilen	7 sportvelden, trainingsaccommodatie, kleedaccommodatie, twee kantines	3 verlicht en trainingshoek verlicht	Stichting heeft 30 jarig durend erfpachtcontract (tot 1 juni 2023)	Stichting Sportpark Noord- West	
Sportpark De Meer Wijster	voetbalvereniging Wijster	2 wedstrijdvelden, 1 handbalveld, trainingsaccommodatie, kleedaccommodatie, sporthal inclusief kantine	2 verlichte wedstrijdvelden en verlichte oefenhoek	Stichting heeft 30 jarig durend erfpachtcontract (tot 1 mei 2027)	Stichting Sportvoorzieningen Wijster	
Sportcomplex Aan De Drift Hooghalen	HHCombi (was omnivereniging SV Halen met korfbal, tennis en voetbal)	twee wedstrijdvelden, drie tennisbanen, één korfbalveld, drie grassportvelden, trainingsaccommodatie, kleedaccommodatie kantine	Trainingsveld verlicht	Sportvereniging heeft 30 jarig durend erfpachtcontract (tot 1 januari 2028)	Sportvereniging Halen	Fusie met Hijken
Sportcomplex Op Dreef	korfbalvereniging Beilen	3 korfbalvelden, kantine, kleedaccommodatie	Velden verlicht	Stichting heeft 10-jarige erfpachtovereenkomst	Stichting Korfbal Accommodatie Beilen	
Tennispark Smalhorst Beilen	Tennisvereniging Smalhorst	6 kunstgras banen verlicht kantine	?	30 jarig durend erfpachtcontract	Tennisvereniging Smalhorst	
Tennispark De Beperkte Slag Westerbork	Tennisclub Westerbork	5 french court banen verlicht kantine	?	30 jarig durend erfpachtcontract	Tennisclub Westerbork	
Tennispark 't Kyllot Smilde	Tennisvereniging 't Kyllot	6 kunstgras banen verlicht kantine	?	30 jarig durend erfpachtcontract	Tennisvereniging 't Kyllot	
Bron: begroting 2011 Bron: Arcadis 2004 Bron: Sportnota 2008						

Aantekeningen: 1. Sportpark De Meer in Wijster heeft geen handveld.
 2. De tennisverenigingen beschikken over baanverlichting
 3. De erfpachtovereenkomst met de korfbalvereniging is in 2005 verlengd met 10 jaar.

Notitie binnensport

Bijlage 2

Tarieven binnensport

In de gemeente Midden-Drenthe bevinden zich 11 gemeentelijke binnensportaccommodaties. Deze binnensportaccommodaties kunnen nader worden onderverdeeld in 8 gemeentelijke gymnastieklokalen en 3 gemeentelijke sporthallen²².

Naam gymzaal	Plaats	Bouwjaar	Afmetingen	Zaaldelen
Elp	Elp	1959	15 x 7 x 4,5 m	1 zaaldeel
Witteveen	Witteveen	1980	21 x 12 x 5,5 m	1 zaaldeel
Hijken	Hijken	1972	21 x 12 x 5,5 m	1 zaaldeel
De Bosrand	Hoogersmilde	1980	21 x 12 x 5,5 m	1 zaaldeel
Lindelaan	Westerbork	1955	18 x 10 x 5,5 m	1 zaaldeel
Nieuw-Balinge	Nieuw-Balinge	1979	21 x 12 x 5,5 m	1 zaaldeel
Balinge	Balinge	1950	16 x 7,5 x 5 m	1 zaaldeel
Emmstraat	Smilde	1965	21 x 12 x 5,5 m	1 zaaldeel

Naam sporthal	Plaats	Bouwjaar	Afmetingen	Zaaldelen
Börkerkoel	Westerbork	1978	42 x 22 x 7 m	3 zaaldelen
Smeltehal	Smilde	1974	42 x 20 x 7 m	2 zaaldelen
Drenthehal - Groenehal	Beilen	1979	44 x 29 x 7 m	2 zaaldelen
Blauwehal	Beilen	1979	44 x 24 x 7 m	3 zaaldelen

De betreffende binnensportaccommodaties worden beheerd en geëxploiteerd door de gemeente Midden-Drenthe. Daarnaast is er nog een aantal binnensportaccommodaties dat in beheer is bij derden, waaronder de nieuwe sportzaal in de MFA De Spil en de sporthal van Stichting Sportvoorzieningen Wijster.

Het huidige tarief (2011) dat voor gymnastieklokalen wordt gehanteerd is voor zowel sportverbruik als geen-sportverbruik € 5,20 per uur. Voor de sporthallen is het huidige tarief (2011) dat wordt gehanteerd voor sportgebruik in navolgende tabel weergegeven.

Sportgebruik	ma. t/m vr. 18.00	ma. t/m vr. 18.00	vr. 18.00 t/m zo.	vr. 18.00 t/m zo.
per uur	gemeentelijke gebruikers	niet gemeentelijke gebruikers en wedstrijden	gemeentelijke gebruikers	niet gemeentelijke gebruikers en wedstrijden
hele hal	€ 20,75	€ 31,00	€ 22,75	€ 34,10
2/3 hal	€ 14,45	€ 21,70	€ 15,95	€ 23,75
1/2 hal	€ 12,40	€ 18,65	€ 13,65	€ 20,50
1/3 hal	€ 8,25	€ 12,40	€ 9,00	€ 13,65

De huidige tarieven zijn niet gebaseerd op de kostprijs van de binnensportaccommodaties. De huurtarieven zijn tot stand gekomen op basis van een gewogen gemiddelde dat tijdens de

²² Hierbij dient te worden opgemerkt dat er feitelijk 4 gemeentelijke sporthallen zijn aangezien de Drenthehal een dubbele sporthal is die in totaliteit over 5 zaaldelen beschikt.

samenvoeging van de verschillende gemeenten is samengesteld. Dit gewogen gemiddeld is de uitkomst van de totale werkelijke opbrengsten uit verhuur in 1999 (exclusief de vergoedingen uit schoolgebruik) van een sportaccommodatie gedeeld door het aantal (werkelijke) gebruikersuren (van een hele hal).

Vervolgens zijn de tarieven voor niet-gemeentelijke gebruikers en wedstrijden 50% hoger gesteld dan voor gemeentelijke gebruikers. Het weekend tarief is zowel voor de gemeentelijke als ook voor de niet-gemeentelijke gebruikers 10% hoger dan doordeweeks. De huurtarieven van 2/3 hal bedragen 70% van het hele hal huurtarief en de huurtarieven van 1/2 hal 60% en van 1/3 hal 40%.

Voor niet sportgebruik en commercieel gebruik wordt een ander tarief gehanteerd.

Niet sportgebruik en commercieel gebruik	Tarief per dag	Tarief per uur
hele sporthal	€ 938,00	€ 114,90
2/3 hal	€ 656,50	€ 80,50
1/2 hal	€ 562,80	€ 68,95
1/3 hal	€ 375,15	€ 45,95

Deze huurtarieven voor niet sportgebruik en commercieel gebruik zijn tot stand gekomen door in 1999 het hoogste huidige dagtarief te hanteren.

De tarieven van het gymnastieklokaal zijn vanaf 2000 gebaseerd op het uurtarief van een sporthal, waarbij het tarief voor een gymnastieklokaal oorspronkelijk gelijk is gesteld aan 1/3 sporthal. Inmiddels zijn de tarieven voor de gymnastieklokalen en 1/3 sporthal verder uit elkaar gegroeid.

Bij de tarieven voor de gymnastieklokalen wordt geen onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke en niet gemeentelijke gebruikers, niet sportgebruik of commercieel gebruik dan wel week en weekend tarief²³. Er is slechts 1 tarief voor alle momenten en gebruikers.

Benchmark gemeentelijke tarieven

In navolgende tabel zijn de tarieven uit de gemeente Midden-Drenthe ter vergelijking afgezet tegen de tarieven die in de omliggende gemeenten worden gehanteerd. Daarnaast is ter indicatie de tarievenstructuur gepresenteerd van een gemeente (uit het midden van het land) die qua inwoneraantal vergelijkbaar is met de gemeente Midden-Drenthe.

	Aa en Hunze	Coevorden	Hoogeveen	Noorden veld	Midden-Drenthe	Vergelijkbare gemeente midden in het land
Uurtarief gymlokaal						

²³

Bron: tarieven sportaccommodaties, gemeente Midden-Drenthe, april 2000

doordeweeks	€ 8,50	€ 9,18	€ 9,55/€ 4,80	€ 11,00	€ 5,20	€ 10,30
weekend	€ 8,50	€ 9,18	€ 9,55/€ 4,80	€ 13,20	€ 5,20	€ 11,30
Uurtarief Sporthal						
doordeweeks	€ 15,00	€ 28,37	€ 31,50/€ 15,74	€ 20,60	€ 20,75	€ 41,20
weekend	€ 15,00	€ 28,37	€ 31,50/€ 15,75	€ 27,60	€ 22,75	€ 43,10
Uurtarief 1/3 sporthal						
doordeweeks	€ 7,50	€ 11,12	-	€ 9,20	€ 8,25	€ 15,80
weekend	€ 7,50	€ 11,12	-	€ 13,80	€ 9,00	€ 17,20

Hieruit kan worden vastgesteld dat de tarieven die in de gemeente Midden-Drenthe voor de binnensportaccommodaties worden gehanteerd zich aan de onderkant van het spectrum bevinden. Met name het gebruik van de gymnastieklokalen is in verhouding aanzienlijk goedkoper dan in de omliggende gemeenten. Ten opzichte van een meer centraal in Nederland gelegen maar qua inwoneraantal vergelijkbare gemeente kan zelfs worden vastgesteld dat de tarieven bijna de helft goedkoper zijn. Hierbij dient echter tevens te worden benoemd dat de gymnastieklokalen ook allemaal zeer oud zijn. Ter indicatie; het jongste gymnastieklokaal is nog altijd 32 jaar oud.

Ter vergelijking kan ook nog worden gezien hoe de gemeentelijke tarieven zich verhouden tot bijvoorbeeld de tarieven die in de sportzaal van de MFA De Spil worden gehanteerd (die in beheer en exploitatie is van een stichting). Ten behoeve van het vergelijk is uitgegaan van de tarieven voor gemeentelijk gebruik waarbij een terugrekening heeft plaatsgevonden naar een tarief per m².

Sportgebruik	ma. t/m vr. 18.00		vr. 18.00 t/m zo.	
per uur	gemeentelijke gebruikers	Per m ²	gemeentelijke gebruikers	Per m ²
SPORTHAL (gemeente)				
hele hal (circa 1000 m ²)	€ 20,75	0,02075	€ 22,75	0,02275
2/3 hal (circa 660 m ²)	€ 14,45	0,02189	€ 15,95	0,02417
1/2 hal (circa 530 m ²)	€ 12,40	0,02339	€ 13,65	0,02575
1/3 hal (circa 330 m ²)	€ 8,25	0,025	€ 9,00	0,02727
Gemiddelde sporthal		0,02539		0,02499

SPORTZAAL (derden)				
hele zaal (circa 624 m ²)	€ 15,90	0,02548	€ 17,35	0,02780
½ hal (circa 312 m ²)	€ 9,60	0,03077	€ 10,40	0,03333
Gemiddelde sportzaal		0,02813		0,03057
GYMZAAL (gemeente)				
hele zaal (circa 252 m ²)	€ 5,20	0,02063	€ 5,20	0,02063

Uit voorgaand overzicht blijkt dat de gemeentelijke accommodaties in verhouding iets goedkoper zijn dan de sportzaal die bij derden is ondergebracht. De verschillen tussen met name de sporthal en de sportzaal zijn echter niet extreem groot. Ter vergelijking, een 2/3 sporthal kost € 14,45 per uur en een hele sportzaal (die qua oppervlakte vergelijkbaar is) kost € 15,90 per uur. De accommodatie die bij derden is ondergebracht is weliswaar circa 10% duurder, maar daarmee nog altijd goedkoper dan in de omliggende gemeenten.

Dekkingspercentage binnensport

De baten die voortvloeien uit voorgenoemde verhuur van binnensportaccommodaties in de gemeente Midden-Drenthe zijn als volgt:

Binnensport	Baten verhuur ²⁴ 2010
huren en pachten overig	€ 131.265
huur onderwijs	€ 226.329
verhuur Dr. Nassaucollege	€ 24.358
verhuur CSG Beilen	€ 11.064
Totaal baten	€ 393.016

De jaarlijkse kosten die de gemeente Midden-Drenthe in 2010 had vanuit haar vastgoedexploitatie voor de binnensportaccommodaties zijn in navolgend overzicht weergegeven.

Sportaccommodatie	Totale lasten ²⁵ 2010
Gymzaal Elp	€ 16.714
Gymzaal Witteveen	€ 31.135
Gymzaal Hijken	€ 28.774
Gymzaal De Bosrand	€ 67.861
Gymzaal Lindelaan	€ 13.476
Gymzaal Nieuw-Balinge	€ 16.611
Gymzaal Balinge	€ 13.480
Gymzaal Emmastraat	€ 23.176
Sporthal Börkerkoel	€ 107.927
Sporthal Smeltehal	€ 84.419
Sporthal Drenthehal	€ 228.617
Totaal	€ 632.190

²⁴ Er is niet inzichtelijk hoe de verhuur baten *per binnensportaccommodatie* zijn

²⁵ Inclusief kapitaallasten

Daarnaast zijn er in 2010 nog algemene kosten gemaakt ten aanzien van de binnensportaccommodaties. De lasten zijn in navolgend overzicht weergegeven.

Binnensport	Lasten 2010 ²⁶
salarissen en sociale lasten	€ 137.420
personeel van derden	€ 14.039
overige uitgaven	€ 2.931
vergoeding beheerder (sporthal Beilen)	€ 10.038
vergoeding beheerder (sporthal Westerbork)	€ 12.553
vergoeding beheerder (sporthal Smilde)	€ 39.605
sport- en zwemmateriaal	€ 1.333
huishoudelijke artikelen	€ 6.082
doorber. kp bijkomende personeelskosten	€ 10.453
doorber. kp apparaatskosten binnendienst	€ 84.931
Totaal lasten	€ 319.385

Indien de totale gehanteerde huurinkomsten worden afgezet tegen de werkelijke gemeentelijke lasten voor binnensportaccommodaties, komt het dekkingspercentage op 41%.

Overzicht berekening dekkingspercentage	
Totale lasten binnensportaccommodaties	€ 951.575
Totale huurinkomsten binnensportaccommodaties	€ 393.016
Dekkingspercentage	41%

Dit betekent dat 41% van de totale lasten van binnensportaccommodaties wordt gedekt door de totale huurinkomsten. Indien de kapitaallasten buiten beschouwing worden gelaten is dit percentage 50%.

Het landelijk gangbare dekkingspercentage voor binnensportaccommodaties ligt rond de 30% (incl. kapitaallasten) en 40%²⁷ excl. kapitaallasten. Er kan op basis van de kosten-batenanalyse dan ook worden gesteld dat het dekkingspercentage voor binnensportaccommodaties in de gemeente Midden-Drenthe iets boven het gangbare landelijke dekkingspercentage ligt.

Hierbij dient een aantal zaken te worden opgemerkt:

- Bij de uiteenzetting van de verschillende tarieven is reeds geconstateerd dat deze zich aan de onderkant van de markt bevinden. Hierdoor zouden er naar verwachting minder baten binnengehaald kunnen worden, waardoor het dekkingspercentage (aanzienlijk) lager zou moeten uitkomen dan de landelijk gezien het geval is.
- Echter, in de gemeente Midden-Drenthe is dit niet het geval. Met 41% is het dekkingspercentage zelfs iets hoger dan landelijk wordt ervaren. Hiertoe kunnen twee belangrijke oorzaken worden benoemd:
 - Enerzijds is de omvang van de kosten in Midden-Drenthe lager dan normaliter wordt aangetroffen. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een verhoudingsgewijs beperkt aandeel aan kapitaallasten.

Alle binnensportaccommodaties in Midden-Drenthe zijn ouder dan 1980 waardoor er nog maar in beperkte mate kapitaallasten op de begroting drukken.

²⁶

Er is in de rekening niet inzichtelijk gemaakt hoe de algemene lasten per binnensportaccommodatie zijn opgebouwd.

²⁷

Bron: Andres c.s.

- Daarnaast kan worden vastgesteld dat, ondanks de verhoudingsgewijs lage tarieven, er aanzienlijke opbrengsten in de binnensportaccommodaties worden behaald. Dit wordt echter in belangrijke mate veroorzaakt door de hoge opbrengsten vanuit onderwijsgebruik (circa € 226.000,=). De gemeente Midden-Drenthe heeft reeds aangegeven dat hier feitelijk slechts sprake is van een administratieve boeking waarbij de hoogte van de bedragen nog gebaseerd is op de oude Londo-normering. Hieruit kan vooralsnog niet worden afgeleid of dit onderwijsgebruik ook daadwerkelijk in die hoedanigheid plaatsvindt.

Binnensport versus buitensport

Indien de kosten-baten verhouding (het reeds benoemde dekkingpercentage) bij het beheren en exploiteren van binnensportaccommodaties wordt vergeleken met de buitensportaccommodaties dan kan in de regel worden vastgesteld dat deze percentages aanzienlijk van elkaar verschillen. Gemiddeld genomen bedraagt het dekkingpercentage voor buitensportaccommodatie circa 15% (incl. kapitaallasten) tot 20% (excl. kapitaallasten) terwijl voor de binnensport gemiddeld genomen eerder percentages van 30% (incl. kapitaallasten) tot 40% (excl. kapitaallasten) worden waargenomen. Per saldo draagt een gemeente dus meer bij aan beheer en instandhouding van buitensportaccommodaties dan aan de binnensportaccommodaties. Ook de gemeente Midden-Drenthe vormt hierop geen uitzondering.

Aan voornoemd verschil ligt een aantal aspecten ten grondslag:

- buitensporten kenmerken zich door het feit dat de sporten verhoudingsgewijs zeer veel beoefeningsruimte per sporter vragen. Een volleybalteam, basketbalteam of een zaalhandbalteam heeft *per speler* veel minder m² nodig dan een voetbalteam, een atletiekvereniging of een hockeyteam om hun wedstrijden en trainingen af te kunnen werken. Hierdoor dienen ter facilitering van de buitensport veel meer m² aan sportaccommodatie te worden aangelegd, hetgeen een verhoudingsgewijs zeer grote investering vraagt. Ter vergelijking, de sportvloeroppervlakte van een gemiddelde sporthal bedraagt 1.200 m² terwijl één voetbalveld reeds 6.000 m² bedraagt – een factor 5;
- het feit dat buitensportaccommodaties per definitie veel groter zijn dan binnensportaccommodaties leidt niet alleen tot hoge(re) investeringen. Ook ten aanzien van beheer en onderhoud dienen ten behoeve van de buitensportaccommodatie jaarlijks vele m² aan velden, kantines en kleedkamers te worden beheerd, schoongemaakt en onderhouden;
- daarnaast kan nog worden benoemd dat buitensportaccommodaties zich kenmerken door monofunctioneel gebruik (slechts 1 vereniging of gebruiker) terwijl binnensportaccommodaties zich juist kenmerken door multifunctioneel gebruik (meerdere verenigingen én zelfs meerdere soorten gebruikers – sport, onderwijs en commercieel gebruik zoals vlooiemarkten, evenementen etc.);
- tenslotte moet worden vastgesteld dat buitensportaccommodaties slechts een beperkt deel van de tijd door de sportvereniging gebruikt kunnen worden.

Buitensportaccommodaties worden voornamelijk 's avonds en in het weekend gebruikt, en dan ook nog maar een x-aantal maanden per jaar (onderhoud in de zomer en rustperiode in de winter). Overdag liggen vrijwel alle buitensportaccommodaties er leeg en verlaten bij. Binnensportaccommodaties daarentegen kunnen vrijwel de gehele dag worden gebruikt; overdag voor bewegingsonderwijs en in de avonduren en weekenden door sportverenigingen en overige gebruikers. Daarbij kunnen de binnensportaccommodaties in principe het gehele jaar door worden gebruikt.

Op basis van voornoemde aspecten kan worden vastgesteld dat het zeer goed verdedigbaar is om voor de beide accommodatietypen verschillende dekkingpercentages te hanteren.

Naast het verschil in dekkingpercentages kan ook worden vastgesteld dat er tussen de binnensport en de buitensport een verschil bestaat in het hanteren van tarieven. Voor sporthallen of gymnastieklokalen wordt veelal een tarief per uur gehanteerd terwijl voor de buitensport vaak een tarief per veld per seizoen wordt gebruikt. Bij de vaststelling van deze tarieven wordt in de regel niet alleen gekeken naar de kosten die hiermee (deels) moeten worden afgedekt, maar ook naar eventuele beheer- en onderhoudskosten, vrijheden en verantwoordelijkheden die van de gebruikmakende verenigingen kunnen worden verwacht.

Zo is een regelmatig gehoorde opmerking ten aanzien van het verschillend belasten/subsidiëren van binnensport versus buitensport dat buitensportverenigingen een veel hoger tarief zouden moeten kunnen betalen dan binnensportgebruikers, omdat de buitensportverenigingen de beschikking hebben over een eigen kantine. De gedachte hierbij is dat het beheren en exploiteren van een dergelijke kantine de vereniging jaarlijks vele duizenden euro's aan opbrengsten oplevert. Echter, hierbij moet ook worden meegenomen dat verenigingen vaak (deels) verantwoordelijk zijn voor het bouwkundig beheren en onderhouden van een dergelijke kantinefaciliteit. Daarnaast moet de vereniging zelf zorg dragen voor voldoende vrijwilligers om de kantine te beheren, te onderhouden (klussenteam, onderhoudscommissie) én te exploiteren (bardiendiensten). Bovendien draagt de vereniging ook het financiële risico van deze exploitatie. Bij eventuele financiële calamiteiten wordt de vereniging hierdoor direct getroffen. Er kan daardoor niet zonder meer worden gesteld dat enkel en alleen door het in bezit hebben van een kantine verenigingen per saldo een hoger tarief zouden moeten (kunnen) betalen.

Conclusies

Op basis van voornoemde analyse van de binnensportaccommodaties is navolgend een drietal conclusies en aanbevelingen benoemd:

- uit een analyse van de tarieven kan worden vastgesteld dat de tarieven die in de gemeente Midden-Drenthe voor de binnensportaccommodaties worden gehanteerd zich nadrukkelijk aan de onderkant van het spectrum bevinden. Daarnaast kan echter tevens worden geconstateerd dat de huidige gemeentelijke binnensportaccommodaties zonder uitzondering allemaal zeer oud zijn en daardoor qua gebruiksgemak en/of functionaliteit naar verwachting zullen achterblijven bij nieuwere accommodaties. Voorgesteld wordt dan ook om het huurbedrag van de huidige gymnastieklokalen, sportzalen en sporthallen vooralsnog niet verder te verhogen.
- Wel dient nadrukkelijk stil te worden gestaan bij het (grote) verschil in tarieven die in de gemeente Midden-Drenthe dan wel in de omliggende gemeenten worden gehanteerd. Op het moment dat er een nieuwe (gemeentelijke) accommodatie wordt gerealiseerd (die qua uitrusting en functionaliteit voldoende op orde is en voldoet aan de hedendaagse wensen van gebruikers en eisen van bonden en instanties) wordt dan ook geadviseerd het tarief voor die accommodatie te verhogen naar een meer regionaal vergelijkbaar tarief;
- het feit dat het huidige dekkingpercentage van de gemeente Midden-Drenthe op het eerste oog vergelijkbaar is met hetgeen elders in den lande wordt aangetroffen, dient hierbij sterk genuanceerd te worden. Doordat de gemeente over relatief (zeer) oude

sportaccommodaties beschikt maken de kapitaallasten een verhoudingsgewijs beperkt onderdeel uit van de kosten-batenstructuur.

- Daarnaast worden de baten kunstmatig hoog gehouden doordat de volledige rijksuitkering ten behoeve van het faciliteren van bewegingsonderwijs in zijn geheel als baten aan de begroting zijn toegevoegd. Dit terwijl deze niet het daadwerkelijke gebruik c.q. de daadwerkelijke inkomsten vanuit onderwijs weergeven. Door deze beide aspecten ontstaat er dan ook onzuiver beeld van de werkelijke kosten-batenverhouding voor de binnensport waardoor het dekkingspercentage niet zonder meer vergelijkbaar is met overige gemeenten.
- Om in de toekomst beter inzicht te kunnen krijgen in de werkelijke kosten- en batenstructuur van de binnensportaccommodaties wordt dan ook geadviseerd om niet zonder meer de volledige rijksuitkering in de begroting als inkomsten op te nemen maar – op basis van werkelijke gebruiksuren vanuit onderwijs – te komen tot een meer realistische ‘opbrengst’ vanuit de verschillende onderwijsinstellingen.
- Het feit dat er een verschil bestaat in de mate waarin de binnensportgebruikers en de buitensportverenigingen bijdragen in de kosten die de gemeente maakt om deze sportvoorzieningen te realiseren en in stand te houden, vormt onvoldoende aanleiding om deze dekkingspercentages zonder meer gelijk te trekken. Er zijn voldoende argumenten te benoemen die een dergelijk onderscheid rechtvaardigen.

Hoevelaken, 2 mei 2012